

ΧΡΟΝΙΑ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ GALA

27/02/09

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

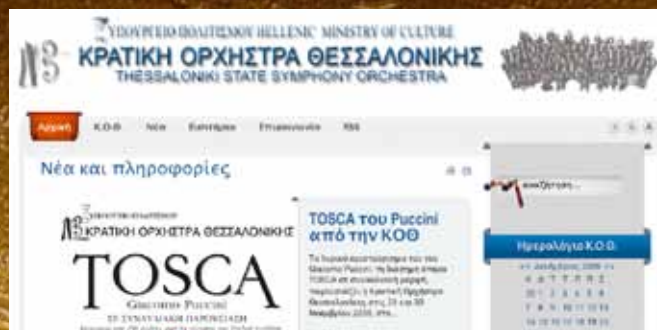
ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΘ

Εορταστικό DVD
για τα 50 Χρόνια της ΚΟΘ
(θα κυκλοφορήσει σύντομα)

Το 2009 η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης εορτάζει τα 50 χρόνια ζωής, παρουσίας και προσφοράς της (1959 – 2009). Στα πλαίσια των επετειακών ενεργειών ανήκει η έκδοση ενός εορταστικού DVD με εξωτερικά γυρίσματα της ΚΟΘ σε χαρακτηριστικά σημεία της Θεσσαλονίκης (λιμάνι, Κυβερνείο, Σείχ-Σου, Κάστρα κτλ), εκτελώντας σε δικές της ζωντανές ηχογραφήσεις. (Έργα των Γ. Κωνσταντινίδη, J. Brahms, A. Dvořák, M. Glinka και S. Rachmaninoff).

Παρακολουθείστε στιγμιότυπα του DVD και πληροφορηθείτε για όλες τις εκδηλώσεις της ΚΟΘ από την ανανεωμένη ιστοσελίδα:

www.tssso.gr

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,
Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης γεννήθηκε μέσα από τα οράματα της φωτισμένης προσωπικότητας του Σόλωνα Μιχαλίδη. Έζησε και δημιούργησε, δημιουργεί και προσφέρει μέσα από τρεις γενιές μουσικών. Σίγουρα πέρασε και δύσκολες ίσως στιγμές, αλλά πάντοτε υπήρξε κέντρο πολιτιστικής αναφοράς στην πόλη μας.

Η συμπλήρωση των 50 χρόνων ζωής και προσφοράς βρίσκει την ΚΟΘ σε μία από τις ευτυχέστερες περιόδους της ιστορίας της. Την ορχήστρα μας επανδρώνουν μουσικοί υψηλότερου επιπέδου. Καλλιεργούμε και εξελίσσουμε διαρκώς τον ήχο μας, στοχεύοντας πάντοτε σε αριότητες μουσικές ερμηνείες. Επενδύουμε με έμφαση στην καλλιτεχνική εξωστρέφεια, παρουσιάζοντας προγραμματισμό με ανανεωμένες μουσικές προτάσεις (βωβός κινηματογράφος, υπαίθριες συμφωνικές γιορτές, συμφωνικό ροκ κλπ.) και συνδυαστικές με άλλες τέχνες πρωτοβουλίες, διεισδύοντας σε νέο ηλικιακά αλλά και σε καινούριο κοινό. Αναλαμβάνουμε εκπαιδευτικές δράσης επαφής των μικρών (αλλά και των μεγάλων) με τον υπέροχο κόσμο της μουσικής.

Το τρίτο CD της ορχήστρας μας σε συνεργασία με διεθνή δισκογραφική εταιρεία θα είναι σε τρεις εβδομάδες γεγονός, ενώ έχουν ολοκληρωθεί οι ηχογραφήσεις άλλων δύο ακόμη. Δύο DVDs (το ένα εκπαιδευτικό, με την απόλυτη πρωτοβουλία των ίδιων των μουσικών μας, ενώ το άλλο εορταστικό, για τα 50 χρόνια της ΚΟΘ) είναι επίσης γεγονός. Οι σοβαρές προσκλήσεις για εμφανίσεις σε διεθνή μουσικά κέντρα διαδέχονται η μία την άλλη. Μετά την εμφάνισή μας στο Πεκίνο, ακολουθούν οι εμφανίσεις μας στην Πράγα τον Απρίλιο και η περιοδεία μας στην Ιταλία το προσεχές φθινόπωρο.

Εδώ και ενάμιση χρόνο, οι μουσικές δοκιμές, καθώς και ποικίλες άλλες καλλιτεχνικές δραστηριότητες της ορχήστρας μας, πραγματοποιούνται πλέον στους υπερασύγχρονους χώρους της Αίθουσας Δοκιμών, στην παραλιακή λεωφόρο της πόλης μας, ενώ για πρώτη φορά συστεγάζονται ορχήστρα και διοικητικές υπηρεσίες.

Άμεση ευγενική φιλοδοξία-όραμα για την ορχήστρα μας είναι να αποτελεί όχι μόνο έναν σταθερό πολιτιστικό κριό της μουσικής τέχνης στην πατρίδα μας, αλλά να είναι και ένα από τα σημαντικότερα εξαγωγίμα «προϊόντα» του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα το διοικητικό συμβούλιο του Ειδικού Ταμείου Οργάνωσης Συναυλιών για την αγαπή και εξαιρετική συνεργασία του, κατά τα τελευταία χρόνια.

Όλοι εμείς, η διοίκηση, οι μουσικοί και το διοικητικό προσωπικό ευχαριστούμε από βάθους καρδιάς όλους τους προκατόχους μας για όσα προσέφεραν στην ορχήστρα μας.

Η αποψινή μουσική πανδαισία βρίσκει την ΚΟΘ οικοδέσποινα, υποδεχόμενη εκλεκτούς προσκεκλημένους, οι οποίοι συμπράττουν ευγενικά, τιμώντας την ορχήστρα μας στη χρυσή της επέτειο. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά!

Και πάνω απ' όλα ευχαριστούμε εσάς, το κοινό μας, το κοινό του χτες, του σήμερα και του αύριο για την αγάπη και τη στήριξη στη μεγάλη οικογένεια της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης για όλα αυτά τα χρόνια!

Χρόνια σου πολλά ΚΟΘ της καρδιάς μας!

*Μύρων Μιχαλίδης
Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης*

Το 1959 ένας πεφωτισμένος μουσουργός, ο Σόλων Μιχαηλίδης, αντιλαμβάνεται την ανάγκη και συλλαμβάνει την ιδέα ίδρυσης ενός συμφωνικού σχήματος που έλειπε από την πόλη της Θεσσαλονίκης και της Μακεδονίας.

Η επίπονη προσπάθεια του ίδιου και των πρώτων μουσικών, αγκαλιάστηκε από τους ανθρώπους της πόλης, αναγνωρίστηκε από το επίσημο κράτος και σε σύντομο χρονικό διάστημα έλαβε κρατική μορφή και μετασχηματίστηκε από Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος σε Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Στα μετέπειτα χρόνια, σιγά σιγά και σταθερά, η προσπάθεια των Καλλιτεχνικών Διευθυντών και των εξαιρετων μουσικών που την στελέχωσαν, δικαίωσαν τους εμπνευστές της.

Όλοι εμείς, η νεότερη γενιά, με συνέπεια στην ιστορία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, αντιλαμβανόμενοι τις ανάγκες της σύγχρονης εποχής, προσπαθούμε να συμβάλλουμε στην αναπτυξιακή της πορεία.

Το Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών της Κ.Ο.Θ. με την αμέριστη υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, με την άψογη συνεργασία με τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή, κ. Μύρων Μιχαηλίδη και με σεβασμό στους εξαιρετους μουσικούς της, συμβάλλει στην ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού, στον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού, στην επικοινωνιακή υποστήριξη του έργου, στην εξωστρέφεια και στην επίλυση χρόνιων προβλημάτων που ταλάνιζαν την εύρυθμη λειτουργία της ορχήστρας.

Με σταθερές και συντονισμένες ενέργειες, τύχη

αγαθή, θέλησε να εγκαινιάσουμε το 2007, το μόνιμο χώρο δοκιμών – στέγη της Κ.Ο.Θ. και να λύσουμε το σοβαρότερο πρόβλημα του κορυφαίου συμφωνικού σχήματος της χώρας μας.

Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των μουσικών μας, την ποιοτική αναβάθμιση που αντανακλάται από τη ραγδαία αύξηση των εισιτηρίων, την πρόσκληση της ορχήστρας μας στο εξωτερικό (Πεκίνο, Πράγα, Φλωρεντία), καθώς και την εγγραφή πέντε cds με την υποστήριξη διεθνών μουσικών οίκων.

Επιβεβαίωση της συλλογικής μας προσπάθειας αποτελεί το γεγονός ότι σε περίοδο οικονομικής κρίσης, πολίτες μας εμπιστεύονται και προσφέρουν ακίνητη περιουσία τους ως δωρεά, για την ενίσχυση του υψηλού σκοπού μας, τους οποίους και ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

Τέλος όλοι εμείς τα μέλη του Ε.Τ.Ο.Σ. της Κ.Ο.Θ. ευχαριστούμε θερμά για την άψογη συνεργασία τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή, τους μουσικούς, το Διοικητικό προσωπικό και όλους εσάς που με την συμμετοχή σας ενισχύετε και επιβραβεύετε τη μεγάλη προσπάθεια μας, για προσφορά στον πολιτισμό της πόλης και της χώρας μας.

Η μεγάλη οικογένεια της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης από σήμερα γιορτάζει!

*Βασίλης Γάκης
Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ε.Τ.Ο.Σ. της Κ.Ο.Θ.
Αντιδήμαρχος Πολιτισμού – Νεολαίας
Δήμου Θεσσαλονίκης*

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης
Μύρων Μιχαηλίδης

Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών (ΕΤΟΣ)

Πρόεδρος
Βασίλης Γάκης
Αντιπρόεδρος
Κωνσταντίνος Καλαϊτζής
Μέλη
Θεοφάνης Καραγιώργος
Στέλλα Μπότζα
Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτζικά

3

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
HELLENIC MINISTRY OF CULTURE

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
εποπτεύεται και επιχορηγείται
από το Υπουργείο Πολιτισμού

Συντονισμός - Επιμέλεια ύλης:
Θεοδώρα Καραμανίδου
Μουσικολογική επιμέλεια:
Evelin Voigtmann

Φωτογραφίες ΚΟΘ:
Νώντας Στυλιανίδης
Κείμενα για την ΚΟΘ:
Αντώνης Κωνσταντινίδης
Γεώργιος-Ιούλιος Παπαδόπουλος

Σχεδιασμός εντύπου:
pad advertising
Φιλμ - Εκτυπώσεις:
Ι. Μαμαλάκης Α.Ε.

Παρασκευή **27/02/09**

ώρα 21:00 Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης

Μύρων Μιχαηλίδης διεύθυνση ορχήστρας

Αλέξης Κωστάλας παρουσίαση

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ευχαριστεί θερμά όλους τους σολίστ της αποψινής συναυλίας για την ευγενική συμμετοχή τους.

ΕΠΙΤΑΞΤΙΚΟ GALA

G. F. Händel (1685-1759)

Εισαγωγή από τη *Μουσική των Πυροτεχνημάτων*, HWV 351
Διάρκεια: 6'

Σ. Μιχαηλίδης (1905-1979)

Αυγή στον Παρθενώνα
Διάρκεια: 5'

Προσευχή του ταπεινού
Διάρκεια: 6'

Κύρος Πατσαλίδης, Βαρύτονος

A. Vivaldi (1678-1741)

Κοντσέρτο για βιολί, φλάουτο και ορχήστρα σε ρε μείζονα, RV 512

III. Allegro

Διάρκεια: 3'

Νεβάρτ - Βερόν Γαλιλαία, φλάουτο
Χρήστος Γαλιλαίας, βιολί

G. Fauré (1845-1924)

Ελεγεία, έργο 24

Διάρκεια: 7'

Γιάννης Τσιτσελίκης, βιολοντσέλο

C. Gounod (1818-1893)

Άρια "Oh Dieu! Que de bijoux"
(Jewel song)
από την όπερα *Faust*
Διάρκεια: 5'

Αλεξία Βουλγαρίδου, σοπράνο

J. Françaix (1912-1997)

Κοντσέρτο για κλαρινέτο και ορχήστρα

IV. Allegrissimo

Διάρκεια: 6'

Διονύσιος Γραμμένος, κλαρινέτο

F. Mendelssohn (1809-1847)

Κοντσέρτο για βιολί, πιάνο και ορχήστρα σε ρε ελάσσονα

II. Adagio

Διάρκεια: 8'

Γιώργος Δεμερτζής, βιολί
Μαρία Αστεριάδου, πιάνο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΘ

L. v. Beethoven (1770-1827)

Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ. 5
σε μι ύφεση μείζονα, έργο 73

III. Rondo – Allegro

Διάρκεια: 10'

Γιώργος Λαζαρίδης, πιάνο

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

I. Pizzetti (1880-1968)

Πρελούδιο από την *Κλυταιμνήστρα*

Διάρκεια: 4'

B. Martinů (1890-1959)

Duo concertante για δύο βιολιά και ορχήστρα, Η 264

I. Poco allegro

Διάρκεια: 5'

Σίμος Παπάνας, βιολί

Αντώνης Σουσάμογλου, βιολί

G. Gershwin (1898-1937)

Αποσπάσματα από τη *Γαλάζια Ραψωδία*

Διάρκεια: 7'

Δημήτρης Τουφεξής, πιάνο

T. Albinoni (1671-1751)

Adagio για έγχορδα σε σολ ελάσσονα
(διασκευή: Remo Giuzotto)

Διάρκεια: 10'

M. Θεοδωράκης (1925)

Κρητικό κοντσερτίνο
για σαξόφωνο και ορχήστρα
(διασκευή: Γ. Σαμπροβαλάκης)

I. Vivo

III. Allegro

Διάρκεια: 8'

Θεόδωρος Κερκέζος, σαξόφωνο

G. Donizetti (1797-1848)

Άρια "Piangete voi?...Al dolce guidami"
από την όπερα *Anna Bolena*

Διάρκεια: 7'

Βάσω Παπαντωνίου, σοπράνο

P. I. Tchaikovsky (1840-1893)

Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ. 1
σε σι ύφεση ελάσσονα, έργο 23

III. Allegro con fuoco

Διάρκεια: 7'

Δημήτρης Σγούρος, πιάνο

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της Ελλάδας. Το ρεπερτόριο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμά της ξεκινά από τη μουσική μπαρόκ και φθάνει μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 21ου αιώνα.

Ιδρύθηκε το 1959 από τον Έλληνα μουσουργό Σόλωνα Μιχαηλίδη και κρατικοποιήθηκε το 1966. Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική «σκυτάλη» της. Πρώτος ο ιδρυτής της και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης, ο Λεωνίδας Καβάκος και ο Μίκης Μιχαηλίδης. Σήμερα ο αριθμός των μελών της ορχήστρας ανέρχεται στους εκατόν είκοσι περίπου μουσικούς, με διευθυντή τον αρχιμουσικό Μύρωνα Μιχαηλίδη.

Πέρα από τις τακτικές συμφωνικές της συναυλίες, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα καινοτόμων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, πραγματοποιώντας τακτικά παραστάσεις όπερας, μπαλέτου, με συνοδεία βωβού κινηματογράφου κλπ, δραστηριότητες που έχουν προσελκύσει νέο κοινό στην ορχήστρα κατά τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης του μελλοντικού φιλόμουσου κοινού εντάσσεται η έντονη δραστηριότητά της με εκπαιδευτικές συναυλίες για παιδιά, νέους και όλη την οικογένεια.

Ένας από τους βασικούς στόχους της ορχήστρας είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης με την παρουσίαση πολλών πρώτων εκτελέσεων πανελληνίως και παγκοσμίως. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η προώθηση νέων καλλιτεχνών, πολλοί από τους οποίους σήμερα είναι καταξιωμένοι στην ελληνική και διεθνή μουσική σκηνή. Πρωτοπορώντας στον ελληνικό μουσικό χώρο, ηχογραφεί με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως η BIS και η NAXOS. Στις πρόσφατες της παραγωγές εντάσσονται η ηχογράφηση των Κοντσέρτων αρ. 3 και 4 του Μπετόβεν με σολίστα τον Aldo Ciccolini (EMI Classics) και η παγκόσμια πρώτη ηχογράφηση έργων του Ιταλού συνθέτη Ildebrando Pizzetti (NAXOS).

Στον κατάλογο των Ελλήνων και ξένων αρχιμουσικών και σολίστ που έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ. συμπεριλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός διάσημων προσωπικοτήτων: P. Domingo, L. Pavarotti, S. Mintz, A. Khatchaturian, M. Rostropovich, Y. Horenstein, E. Kurtz, Y. Simonov, Οδ. Δημητριάδης, C. Mandeal, N. Gutman, M. Maisky, K. Κατσαρής, Α. Καβάκος, V. Ashkenazy, P. Badura-Skoda, N. Magalov, L. Kogan, R. Ricci, V. Tretjakov, V. Spinakov, L. Berman, P. Fournier, B.L. Gelber, W. Nelson, K. Πασχάλης, Δ. Σγούρος, Μ. Τρίμο, Θ. Κερκέζος, κ.ά.

© Ν. Στυλιανίδης

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί τις συναυλίες της στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Πέρα από τη συχνή και συστηματική παρουσία της σε πόλεις ολόκληρης της Βόρειας Ελλάδας, περιοδεύει σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Εμφανίζεται ετησίως στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και συμπράττει στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της χώρας όσο και του εξωτερικού (Φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, Φιλίππων, Διεθνές Φεστιβάλ «Κύπρια»-Κύπρος, International Festival Zino Francescatti-Μασσαλία, Φεστιβάλ Ecléctic-Βαλένθια, κ.ά.). Το Φεβρουάριο του 2007 η παραγωγή της ΚΟΘ "Impressions for saxophone and orchestra", με σολίστα τον Θεόδωρο Κερκέζο, απέσπασε το βραβείο ποιότητας δισκογραφίας Pizzicato

"Supersonic". Το Δεκέμβριο του 2007 πραγματοποίησε μια ιστορική συναυλία στην Αίθουσα Συναυλιών της Απαγορευμένης Πόλης του Πεκίνου, αφιερωμένη στο Ν. Καζαντζάκη, στο πλαίσιο του πολιτιστικού έτους της Ελλάδας στην Κίνα.

Τον Ιούνιο του 2008 κυκλοφόρησε στη διεθνή αγορά το νέο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης με έργα του Ν. Σκαλκώτα, σε συνεργασία με τη δισκογραφική εταιρεία BIS, το οποίο περιλαμβάνει και πρώτες παγκόσμιες ηχογραφήσεις.

Το 2009 η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης θα εμφανιστεί στην Πράγα της Τσεχίας, καθώς και στις πόλεις Φλωρεντία και Λιβόρνο της Ιταλίας.

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.tso.gr

50

ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΘ

8

Το αποψινό gala της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης για τη 'χρυσή' επέτειο της ίδρυσης της ορχήστρας (Βασιλικό διάταγμα, 18/2/1959) προσφέρει αληθινά μουσικά 'διαμάντια', που παρουσιάζονται από τους πλέον διαπρεπείς Έλληνες καλλιτέχνες. Μέσα από τα έργα παρακολουθούμε σχεδόν όλο το φάσμα του ρεπερτορίου της ορχήστρας και υπό το στίγμα του εναρκτήριου έργου μπορούμε να πούμε πως απόψε θα ακούσουμε πραγματικά 'μουσικά πυροτεχνήματα'.

GEORG
FRIEDRICH
HÄNDEL

Ο **GEORG FRIEDRICH HÄNDEL** (1685-1759) ανταποκρίθηκε στην εντολή να γράψει μια 'μουσική για πυροτεχνήματα' για την πανηγυρική γιορτή που ήθελε να πραγματοποιήσει ο βασιλιάς Γεώργιος Β' της Αγγλίας. Αφορμή ήταν η σύναψη ειρήνης μετά τη λήξη του κληρονομικού πολέμου της Αυστρίας (1741-48), στον οποίο η Αγγλία είχε λάβει μέρος με σκοπό να γίνει η μεγαλύτερη ναυτική δύναμη της εποχής. Ως αποκορύφωμα της γιορτής, που έγινε στις 27/4/1749 στο Green Park του Λονδίνου, ετοιμάστηκαν πυροτεχνήματα και για να ακουστεί η ορχήστρα, ο Χαίντελ την ενίσχυσε με μια 'φάλαγγα' από πνευστά, προσδίδοντας έτσι ένα ακόμα πιο λαμπρό ήχο. Παρά την προχωρημένη ηλικία του, ο Χαίντελ, του οποίου φέτος γιορτάζουμε τα 250 χρόνια από το θάνατό του, έγραψε ένα από τα διασημότερα μέχρι σήμερα έργα του. Η *Μουσική των Πυροτεχνημάτων* είναι μια σουίτα, την οποία προλογίζει με λαμπρότητα και επισημότητα μια *Εισαγωγή* γαλλικού τύπου, ύψος το οποίο άρξε ιδιαίτερα στον Χαίντελ.

ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Στην επετειακή συναυλία δε θα μπορούσαν να λείπουν έργα του αείμνηστου **ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ** (1905-1979), του ιδρυτή της ορχήστρας και επί 11 χρόνια αρχιμουσικού της. Η *Αυγή στον Παρθενώνα* είναι η πρώτη από τις δύο *Συμφωνικές Εικόνες* (1936), εμπνευσμένες από ελληνικές πηγές, που ήταν μεταξύ άλλων από τις αγαπημένες θεματικές του συνθέτη. Η *Αυγή στον Παρθενώνα* περιγράφει ένα πρωινό ξύπνημα πάνω στην Ακρόπολη.

Το κύριο θέμα στην *Αυγή στον Παρθενώνα* σκιαγράφεται ολόκληρο στην αρχή μέσα από τους ήχους της άρπας και εκτίθεται ύστερα από το όμποε. Όλα τα συνοδευτικά στοιχεία βγαίνουν αποκλειστικά από το θέμα αυτό, κυρίως από τις πρώτες του νότες. Ένα δεύτερο επικουρικό θέμα προβάλλεται από το φλάουτο και επαναλαμβάνεται από τα πρώτα βιολιά. Ακολουθεί ένα σύντομο χορικό, πρώτα στα χάλκινα και κατόπιν στα έγχορδα. Με μια σύνδεση των δύο θεμάτων οδηγούμαστε στην ανάπτυξη και ολοκλήρωση της εικόνας. Ο Μιχαηλίδης δίνει μια ατμοσφαιρική μουσική, σαν ευλαβική προσευχή κάτω από την ιερή σκέπη του Παρθενώνα.

Η *Αυγή στον Παρθενώνα* μαζί με τη δεύτερη *Συμφωνική Εικόνα* πρωτοπαίχτηκαν το 1946 από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών υπό τη διεύθυνση του Θ. Βαβαγιάννη.

9

Το τραγούδι *Προσευχή του Ταπεινού* (1953) του **ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ** γράφτηκε πάνω στο γνωστό ποίημα του Ζαχαρία Παπαντωνίου και εκδόθηκε τη χρονιά της σύνθεσης από βρετανικό μουσικό οίκο με ελληνικό κείμενο και αγγλική μετάφραση. Στα 1961 είχε ορισθεί ως επιβεβλημένο στο διαγωνισμό Βαρύτονου στο Διεθνές Φεστιβάλ της Ουαλλίας. Η *Προσευχή του Ταπεινού* πραγματικά εκφράζει ό,τι είχε στην ψυχή του ο συνθέτης: την ταπεινοφροσύνη και την προσευχή. Θαυμάζει κανείς τη λεπτότητα, τη γαλήνη, αλλά και τη χροιά μελαγχολίας που διαπνέει το τραγούδι.

ANTONIO VIVALDI

Ακολουθεί ένα ευχάριστο και χαρακτηριστικό παράδειγμα του πλούσιου ρεπερτορίου του **ANTONIO VIVALDI** (1678-1741). Θα ακούσουμε το γ' μέρος από το *Κοντσέρτο για 2 βιολιά σε Πε μείζονα, RV 512* σε μια 'παρλλαγή' για σόλο βιολί και φλάουτο. Οι γραμμές των σολίστ περιπλέκονται μελωδικά και δεξιοτεχνικά μεταξύ τους και υποστηρίζονται με επισιμότητα από την ορχήστρα.

GABRIEL FAURÉ

Στην *Ελεγεία για βιολοντσέλο και ορχήστρα, έργο 24* (1880 με συνοδεία πιάνου) του **GABRIEL FAURÉ** (1845-1924) διακρίνει κανείς τα κυριότερα χαρακτηριστικά της τέχνης του Φωρέ: εκφραστική λεπτότητα και ευγένεια, απλή και ευρηματική ενορχήστρωση (1890) και πρωτότυπους αρμονικούς συνδυασμούς. Η θλιμμένη ελεγειακού χαρακτήρα μελωδία ακούγεται από την αρχή στο βιολοντσέλο με τη συνοδεία των εγχόρδων. Στο μεσαίο τμήμα του έργου παρακολουθούμε διαλόγους ανάμεσα στα ξύλινα πνευστά και τα βιολιά της ορχήστρας. Το τμήμα αυτό θα οδηγήσει σε ένα κορύφωμα μέσα από το οποίο το πρώτο θέμα, δυνατά αυτή τη φορά, θα επανέλθει στο σόλο βιολοντσέλο. Με στοιχεία του μεσαιου τμήματος η σύνθεση θα τελειώσει γαλήνια σε πιανίσσιμο.

CHARLES GOUNOD

Στη συνέχεια θα ακουστεί η άρια της Μαργαρίτας "Oh Dieu! Que de bijoux" (*Τραγούδι των κοσμημάτων*) από την γ' πράξη της διάσημης όπερας *Faust* (1859) του **CHARLES GOUNOD** (1818-1893). Ο Μεφιστοφέλης άφησε ένα κουτί με κοσμήματα για τη Μαργαρίτα, η οποία μένει έκπληκτη από την ομορφιά τους και επιθυμεί να τη δει ο αγαπημένος της έτσι στολισμένη. Σαν μαργαριτάρια κυλούν οι κολορατούρες της και η μελωδία του φλάουτου 'λαμπυρίζει' όπως οι απαστράπτουσες πέτρες.

JEAN FRANÇAIX

Το ενδιαφέρον *Κοντσέρτο για κλαρινέτο και ορχήστρα* του **JEAN FRANÇAIX** (1912-1997) γράφτηκε το 1967. Είναι ένα χαρακτηριστικό δείγμα του στυλ του συνθέτη, στο οποίο συνδυάζεται η φοβερή τεχνική και δεξιοτεχνία για το σόλο κλαρινέτο. Από τα τέσσερα μέρη ακούμε το τελευταίο (Allegro) γεμάτο γαλλικό esprit και χαρούμενη διάθεση. Το θέμα του και η ορχηστρική γραφή θυμίζουν χαρακτηριστικά σκηνές 'τρεχαλπού' του βωβού κινηματογράφου. Αν και το θέμα και οι παραλλαγές του φανερώνουν μεγάλη δεξιοτεχνία, ο συνθέτης αναθέτει στο σόλο κλαρινέτο ακόμη δύο καντέντσες, που παρουσιάζουν το όργανο περισσότερο ως «θεατρικό στοιχείο». Με χιουμοριστική αυτοκριτική, ο Φρανσαί λέει για το έργο αυτό: «*Είναι ευχάριστο –τουλάχιστον έτσι ελπίζω– να ακούς αυτό το κοντσέρτο, αλλά να το παίζεις είναι μια άλλη υπόθεση*».

Ο Ζαν Φρανσαί αφιέρωσε το *Κοντσέρτο για κλαρινέτο* στον Fernand Oubradous (μαέστρος, καθηγητής μουσικής δωματίου στο Ωδείο του Παρισιού και

φαγκοτίστας στην Όπερα του Παρισιού). Η πρώτη του παρουσίαση έγινε με μεγάλη επιτυχία στη Ρουέν και μετά στη Λυόν στις 20 Ιουλίου 1968 με σολίστ τον καθηγητή κλαρινέτου Jacques Lancelot.

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY

Για τον **FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY** (1809-1847) το 2009 είναι επίσης μια επετειακή χρονιά. Θα ακουστεί το εκπληκτικά τρυφερό β' μέρος από το *Κοντσέρτο για βιολί και πιάνο σε ρε ελάσσονα* που είχε γραφτεί το 1823, όταν ο Μέντελσον ήταν 14 χρονών. Πιθανώς το κοντσέρτο αυτό να παρουσιάστηκε στις «Κυριακάτικες μουσικές εκδηλώσεις», τις οποίες οργάνωνε ο πατέρας του συνθέτη. Στη συνέχεια, το έργο «εξαφανίστηκε» (για πάνω από 130 χρόνια), επειδή ο συνθέτης μάλλον δεν το θεώρησε αξιόλογο για έκδοση, καθώς ήταν πολύ αυστηρός με τον εαυτό του.

Παρά τη νεαρή ηλικία του συνθέτη κατά την εποχή της σύνθεσης του κοντσέρτου, το έργο παρουσιάζει αξιοσημείωτη ωριμότητα, ιδιαίτερα στο β' μέρος (adagio), όπου θαυμάζει κανείς τον τρυφερό και ήρεμο χαρακτήρα, που συνδυάζει τη ρομαντική εσωτερικότητα με τη μελωδικότητα ενός Χάυδν ή Μότσαρτ. Σε αρμονικό επίπεδο παρουσιάζεται ο νεαρός συνθέτης σαν άξιο παιδί της εποχής του, αφού χρησιμοποιεί χαρακτηριστικά τη χρωματική αρμονία.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Σπινθηροβόλα και χαρούμενα συνεχίζει το γ' μέρος, ένα ρόντο γεμάτο φωτιά και σφριγηλό ρυθμό, από το *Κοντσέρτο αρ. 5 για πιάνο και ορχήστρα* του **LUDWIG VAN BEETHOVEN** (1770-1827). Το κοντσέρτο γράφτηκε το 1809 και δόθηκε σε πρώτη εκτέλεση στη Λειψία το 1811 με τον πιανίστα Schneider. Στη Βιέννη παίχτηκε το 1812 με σολίστ τον Carl Czerny. Είναι αφιερωμένο, όπως και το περίφημο *Τρίο του Αρχιδούκα*, στο φίλο του συνθέτη Αρχιδούκα Ροδόλφο. Το όνομα Empereor (Αυτοκράτορας) δόθηκε από κάποιον άγνωστο (πολλοί πιστεύουν πως ήταν ο Kramer). Ο χαρακτηρισμός αυτός οφείλεται προφανώς στην αρρενωπή μεγαλοπρέπεια που είναι διάχυτη στο έργο, ιδίως στην πρώτη κίνηση. Το κοντσέρτο αναπτύσσει τα χαρακτηριστικά των προηγούμενων και μπορεί να θεωρηθεί ως ένα "συμφωνικό κοντσέρτο", προετοιμάζοντας το έδαφος για τα μεγάλα κοντσέρτα της ρομαντικής εποχής.

ILDEBRANDO PIZZETTI

Ακολουθεί το *Πρελούδιο* από την όπερα *Κλυταιμνήστρα* (1965) του κάπως ξεχασμένου Ιταλού συνθέτη και μουσικολόγου **ILDEBRANDO PIZZETTI** (1880-1968), τον οποίο αποκάλυψε η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης τα τελευταία χρόνια και στο άμεσο μέλλον θα παρουσιάσει έργα του σε CD. Από τις περίπου 20 όπερες, η *Κλυταιμνήστρα* είναι η τελευταία του, η οποία πρωτοπαίχτηκε στη Σκάλα του Μιλάνου την 1 Μαρτίου 1965. Θαυμαστής ιδιαίτερα της ελληνικής αρχαιότητας, κάτι που φαίνεται και στα θέματα άλλων έργων του, ο Πιτσέτι επεξεργάζεται το λιμπρέτο, βασισμένος στις τραγωδίες του Αισχύλου και του Σοφοκλή. Η μουσική του Πιτσέτι, με ρομαντικές καταβολές και κυρίως ιμπρεσιονιστική, ζωγραφίζει με χαρακτηριστικό τρόπο τα πάθη, τη λύπη και τις ελπίδες των προσώπων της τραγωδίας.

BOHUSLAV MARTINŮ

Το *Duo concertante για δύο βιολιά και ορχήστρα, H264*, ανήκει στο νεοκλασικό ύφος του κορυφαίου Τσέχου συνθέτη **BOHUSLAV MARTINŮ** (1890-1959). Γράφτηκε το 1937 και πρωτοπαίχτηκε την επόμενη χρονιά στη Ραδιοφωνία της Λωζάνης. Ο Μαρτινού αφιέρωσε το έργο στους Georges και Victor Desarzens. Ο τελευταίος ήταν βιολιστής και ως μάεστρος ίδρυσε αργότερα την ορχήστρα της Λωζάνης. Από το 1930 και έπειτα, ο Μαρτινού επεξεργαζόταν σε πολλά έργα του συνθετικές αρχές από παλιές εποχές, όπως το ύφος κοντσερτάντε της εποχής μπαρόκ. Στο *Duo concertante* παρουσιάζεται κάτι ανάλογο, σε συνδυασμό με μια εξαιρετική δεξιοτεχνία που πρέπει να κατέχουν οι σολιστ.

GEORGE GERSHWIN

Ακολουθούν αποσπάσματα από τη δημοφιλή *Γαλάζια Ραψωδία (Rhapsody in Blue)* του ξεχωριστού πιανίστα και συνθέτη **GEORGE GERSHWIN** (1898-1937), όπου παντρεύεται η κλασική μουσική με τη τζαζ. Το 1923 ο πασίγνωστος διευθυντής ορχήστρας Paul Whiteman ζήτησε από τον Γκέρσουιν να συνθέσει κάτι για το εποχιακό κοντσέρτο της Συμφωνικής Τζαζ στο Aeolian Hall της Νέας Υόρκης, που θα παρουσιαζόταν στην επέτειο της γέννησης του Lincoln το 1924.

Σε μόλις τρεις εβδομάδες ο Γκέρσουιν τελείωσε τη *Γαλάζια Ραψωδία*. Στη συναυλία στις 12 Φεβρουαρίου 1924 ο συνθέτης έπαιξε το σόλο πιάνο. Είχε

καταπληκτική επιτυχία και έμεινε ιστορική, αποδεικνύοντας την ευφυή καλλιτεχνική προσωπικότητα και το προικισμένο ταλέντο του. Η *Γαλάζια Ραψωδία* αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο ενός μουσικού είδους απαλλαγμένου από την ευρωπαϊκή επίδραση και τυπικότητα. Το έργο γράφτηκε για πιάνο και ορχήστρα τζαζ, αργότερα όμως ο Ferde Grofé, λαμπρός καινοτόμος της ενορχήστρωσης, το μετέγραψε για μεγάλη ορχήστρα (συμφωνική τζαζ), προσδίδοντας σε αυτό, με την εμπνευσμένη ενορχήστρωσή του, ποιότητα και μεγαλοπρέπεια.

TOMASO ALBINONI

Ένα από τα πιο γνωστά κομμάτια του **TOMASO ALBINONI** (1671-1751) θεωρείται το επιβλητικό *Adagio για έγχορδα σε σολ-ελάσσονα*. Τα τελευταία χρόνια όμως αποκαλύφθηκε πως το έργο δεν γράφτηκε ποτέ από τον Αλμπινόνι, αλλά από τον Ιταλό μουσικολόγο και συνθέτη Remo Giuzotto (1910-1998). Ο Giuzotto έγραψε το κομμάτι, αλλά το παρουσίασε ως 'ανακατασκευή' ενός θέματος του Αλμπινόνι, που δήθεν είχε βρει στην Κρατική Βιβλιοθήκη της Δρέσδης, όταν μελετούσε τη ζωή και τη μουσική του συνθέτη για τη μονογραφία που ετοιμάζε.

Το *Adagio για έγχορδα* πάντως πρέπει να θεωρηθεί μια πολύ εμπνευσμένη σύνθεση στο ύφος της εποχής μπαρόκ, έχει δημοσιευθεί το 1958 και έχει χρησιμοποιηθεί σε διάφορες ταινίες.

13

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

Το *Κοντσερτίνο για άλτο σαξόφωνο και ορχήστρα* του **ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ** (1925) γράφτηκε αρχικά για βιολί και πιάνο το 1954 και είναι αφιερωμένο στον αγαπημένο φίλο του συνθέτη, Μάνο Χατζιδάκι. Το έργο σφύζει από ζωτικότητα, όπου η μια έμπνευση διαδέχεται την άλλη. Η ηχητική, ρυθμική και εκφραστική ποικιλία δίδουν ιδιαίτερη γοητεία στο καλογραμμένο έργο.

Η εκδοχή για σαξόφωνο και ορχήστρα με το νέο τίτλο *Κρητικό Κοντσερτίνο* είναι ενορχήστρωση-διδασκευή που έκανε ο Γιάννης Σαμπροβαλάκης. Σε αυτή τη μορφή είναι αφιερωμένο στον Θεόδωρο Κερκέζο, ο οποίος και το ηχογράφησε με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης σε CD, που απέσπασε το Φεβρουάριο του 2007 το βραβείο ποιοτικής δσκογραφίας από την Pizzicato "Supersonic".

GAETANO DONIZETTI

Μία από τις πιο συγκινητικές σκηνές όπερας βρίσκεται στο τέλος της *Anna Bolena* του **GAETANO DONIZETTI** (1797-1848), η οποία πρωτοπαίχτηκε στις 26/12/1830 στο Μιλάνο και έκανε το συνθέτη της διάσημο. Η Άννα Μπολέιν δικάστηκε από το σύζυγό της, Ερρίκο τον 8ο, σε θάνατο για τη δήθεν μοιχεία της. Μέσα στην αγωνία της, που την οδηγεί σε κατάσταση παράνοιας αναπολεί τον πραγματικό της νεανικό έρωτα. Ο Ντονιτσέττι εκφράζει με λεπτότητα και ευαισθησία τις συναισθηματικές μεταπτώσεις της πρωταγωνίστριας, κορυφώνοντάς τις στις λυρικές κολορατούρες, οι οποίες εκφράζουν την ψυχική κατάστασή της.

PIOTR ILYICH TCHAIKOVSKY

Η βραδιά θα κλείσει με το δεξιότεχνικό γ' μέρος από το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1 σε σι ύφεση ελάσσονα* του **PIOTR ILYICH TCHAIKOVSKY** (1840-1893). Το κοντσέρτο ολοκληρώθηκε στις 9/2/1875 και αφιερώθηκε στον Νικολάι Ρουμπινστάιν. Προς μεγάλη απογοήτευση όμως του Τσαϊκόφσκι, αυτός θεώρησε το έργο κακό και αδύνατο να παιχτεί. Ο Τσαϊκόφσκι δεν άλλαξε τίποτε και αφιέρωσε το κοντσέρτο στον Χανς φον Μπύλοφ, ο οποίος τον ευχαρίστησε με τα εξής λόγια: «*Είμαι περήφανος για την τιμή που μου κάνατε να μου αφιερώσετε αυτό το έργο τέχνης, το υπέροχο από κάθε άποψη*». Ο Μπύλοφ έπαιξε το κοντσέρτο, που δεν άργησε να γίνει παγκόσμια επιτυχία, για πρώτη φορά στις 25/10/1875 στη Βοστώνη υπό τη διεύθυνση του Benjamin Johnson Lang. Αργότερα ο Ρουμπινστάιν άλλαξε γνώμη για το έργο και έγινε από τους καλύτερους ερμηνευτές του.

Ο Τσαϊκόφσκι κατάφερε εδώ εύστοχα να συνδυάσει τα επιτεύγματα του πιανιστικού στυλ του Λιστ και του Σούμαν με την ιδιαίτερη μουσική του γλώσσα, τη γεμάτη έκφραση και χρώμα από το φολκλόρ της πατρίδας του.

Στο ρόντο αντιτίθενται δύο θέματα, το κύριο, γεμάτο ρυθμική ενέργεια, που προέρχεται από το ουκρανικό τραγούδι «*Βγες έξω, Ιβάνκα, πες μας ένα τραγούδι*» και το δεύτερο, μια γεμάτη πάθος, υπέροχη ρομαντική μελωδία. Με μια ασυνήθιστα εντυπωσιακή coda, στην οποία ηχεί με δύναμη το λυρικό θέμα στην ορχήστρα και στο σόλο όργανο, το κοντσέρτο τελειώνει σαν ένα πυροτέχνημα με τις σπινθηροβόλες φιγούρες του πιάνου.

Evelin Voigtmann

50

ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΘ

ΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

(Μέσα στο 2009 θα κυκλοφορήσει
επετειακό λεύκωμα αφιερωμένο
στα 50 χρόνια της ορχήστρας)

Η ΣΟΒΕ (Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος) με τον ιδρυτή και Γενικό Διευθυντή της, Σόλωνα Μιχαηλίδη.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ...

Ανάγκη, απαίτηση και ταυτόχρονα συλλογικό αίτημα δεκαετιών για το φιλόμουσο κοινό της μεταπολεμικής Θεσσαλονίκης υπήρξε η ίδρυση και μόνιμη παρουσία μιας συμφωνικής ορχήστρας στην πόλη. Χάρη στις προσπάθειες και την επιμονή του διευθυντή του «Ωδείου Θεσσαλονίκης», Σόλων Μιχαηλίδη, στην ιδιαίτερη φροντίδα του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Βορείου Ελλάδος, Γεωργίου Παπαγεωργίου και στη θετικά διακείμενη διάθεση των πολιτειακών παραγόντων, ιδρύθηκε το 1959, επί πρωθυπουργίας Κωνσταντίνου Καραμανλή και αρχικά ως τμήμα του Ωδείου, η «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος».

Βασιλικόν Διάταγμα 18 Φεβρουαρίου 1959

Άρθρον 1

Παρά τω Ωδείω Θεσσαλονίκης ιδρύεται Συμφωνική Ορχήστρα υπό τον τίτλον «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος» [Σ.Ο.Β.Ε.].

Την Τετάρτη 7 Οκτωβρίου του 1959 η πρώτη συναυλία της «Συμφωνικής Ορχήστρας Βορείου Ελλάδος» ήταν ήδη γεγονός. Πραγματοποιήθηκε στο Βασιλικό θέατρο και η νέα ορχήστρα, ένα πραγματικό όνειρο δεκαετιών για τους μουσικούς και τους φιλόμους Θεσσαλονικείς έκανε το ντεμπούτο της, την πρώτη εμφάνισή της στο κοινό της πόλης.

Πρώτος μαέστρος υπήρξε ο αείμνηστος συνθέτης, μουσικολόγος και διευθυντής του «Ωδείου Θεσσαλονίκης» (μετέπειτα «Κρατικού Ωδείου»), Σόλων Μιχαηλίδης και ως πρώτος σολίστ συνέπραξε με την ορχήστρα ο φημισμένος πιανίστας και συνθέτης Νίκος Αστρινίδης.

Το 1966 η Ορχήστρα καθίσταται πλέον ανεξάρτητος οργανισμός, κρατικοποιείται, αυτονομείται από το «Ωδείο Θεσσαλονίκης» και μετονομάζεται.

Νομοθετικόν Διάταγμα 4590, 10 Νοεμβρίου 1966

Άρθρον 1

1. Η...παρά τω Ωδείω Θεσσαλονίκης ιδρυθείσα και λειτουργούσα Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος...καλείται εφεξής «Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης»

Οι ιδρυτικοί στόχοι της ορχήστρας ορίζονται επίσης στο ίδιο διάταγμα:

Ο Σόλων Μιχαηλίδης (1905-1979)

2. Η ΚΟΘ σκοπόν έχει την δια συναυλιών συμφωνικής μουσικής, μουσικής δωματίου, ρεσιτάλ κλπ. διάδοσιν και ανάπτυξιν της μουσικής εν γένει και την προαγωγήν της ελληνικής μουσικής δημιουργίας και τέχνης.

Ο Σόλων Μιχαηλίδης ορίζεται και τυπικά πλέον από τον Απρίλιο του 1967 Γενικός Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας και των 70 πρώτων μουσικών της.

Είναι χαρακτηριστικός ο τρόπος με τον οποίον ο αείμνηστος αρχιμουσικός δίνει τον απολογισμό της πρώτης δεκαετίας (1959-1969), εμμένοντας κυρίως σε ποσοτικά δεδομένα και προσδίδοντας ένα έντονα τοπικό χρώμα.

«Κατά τα δέκα χρόνια αυτά η ΣΟΒΕ-ΚΟΘ έδωσε συνολικά 302 συναυλίες, από τις οποίες 268 στη Θεσσαλονίκη και 34 στις πόλεις: Βέροια (1), Βόλος (5), Δράμα (2), Ιωάννινα (3), Καβάλα (2), Καστοριά (1), Κέρκυρα (1), Κομοτηνή (1), Λάρισα (1) Νάουσα (2), Ξάνθη (1) Σέρρες (2) και στα αρχαία θέατρα Δημητριάδος (1), Θάσου (5) και Φιλίππων (5).

Τις συναυλίες αυτές παρηκολούθησαν περίπου 270.000 ακροαταί, δηλαδή 900 περίπου κατά μέσον όρον κατά συναυλιαν. Ο μέσος όρος ακροατών, που κατά το πρώτον έτος (1959-60) ήτο 480 ανέβηκε στο έκτο έτος (1964-65) στους 1.014 ακροατάς κατά συναυλιαν...

17

Ο κορυφαίος βιολονίστας Henryk Szeryng συμπράττει με την ΣΟΒΕ το 1966. Διευθύνει ο Σόλων Μιχαηλίδης.

Η Νόρα Λουκίδου σε μία από τις εμφανίσεις της.

*Ηρώδειο, 1971 –
πρώτη εμφάνιση της
ΚΟΘ στο Φεστιβάλ
Αθηνών. Ο Σόλων
Μιχαηλίδης διευθύνει
το Κοντσέρτο του για
Πιάνο με σολίστ τον
Γιώργο Θυμή.*

*Ο Σόλων Μιχαηλίδης
και ο Γιώργος Θυμής.*

18

Κατά τας συναυλίας αυτές έλαβαν μέρος συνολικώς 217 καλλιτέχναι (μαέστροι και σολίστ), από τους οποίους 131 Έλληνες (60% περίπου) και 86 ξένοι. Από τους 131 Έλληνες, 61 ήσαν Θεσσαλονικείς ή Βορειοελλαδίται...

Η ΣΟΒΕ-ΚΟΘ περιέβαλε με ιδιαίτερη στοργή τους νέους καλλιτέχνες, για τους οποίους καθιέρωσε από το 1960 πανελλήνιον διαγωνισμό...

Κατά την πρώτη δεκαετία της ζωής της η ΣΟΒΕ-ΚΟΘ έχει εκτελέσει 360 περίπου συμφωνικά έργα...τα 74 ήσαν ελληνικά, σχεδόν όλα σε πρώτη εκτέλεση στην Θεσσαλονίκη...

Ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ΚΟΘ υπήρξεν η εκτέλεσις της Ενάτης Συμφωνίας του Μπετόβεν τον Οκτώβριο του 1967, εις πρώτην εκτέλεσιν στην Θεσσαλονίκη...»

Ο αρμενικής καταγωγής συνθέτης Αράμ Χατσατουριάν στο πόντιουμ της ΣΟΒΕ.

Η αρχή είχε ήδη γίνει. Η πρώτη δεκαετία της ορχήστρας, παρά τις αναμφισβήτητες δυσκολίες και τα πολλά προβλήματα είχε μόλις ολοκληρωθεί. Μία φερέλιπδα όμως πορεία στην ουσία μόλις άρχιζε...

Η ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ...

Πιανίστας με διεθνή καριέρα, καθηγητής του Κρατικού Ωδείου και στενός συνεργάτης της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας του Σόλωνα Μιχαηλίδη (ο οποίος παρέμενε συγχρόνως και Διευθυντής του Ωδείου), ο Γεώργιος Θυμής ανέλαβε β' αρχιμουσικός της ΚΟΘ το 1962. Με τη συνταξιοδότηση του Μιχαηλίδη το 1971, ο Θυμής διορίστηκε Γενικός Διευθυντής της Ορχήστρας.

Έχοντας κερδίσει για τις τακτικές συναυλίες τής Δευτέρας ένα πιστό κοινό που σύντομα έφτασε τους 500-600 μόνιμους συνδρομητές ετησίως και με σημαντική παρουσίαν νέων μουσικόφιλων στους εξώστες του Θεάτρου της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, η Κρατική Ορχήστρα βαθμιαία έφτασε σε ένα αξιοπρεπές και ενίοτε αξιόλογο επίπεδο.

Ιδιαίτερη φροντίδα δόθηκε στο σχεδιασμό των συναυλιών. Όπως αναφέρει ο Γιώργος Θυμής, «φροντίζαμε και τα προγράμματα πάντοτε να είναι προσιτά στο κοινό... προσέχοντας να μην επαναλαμβάνονται τα ίδια έργα πολύ συχνά... και το σπουδαιότερο: πάντοτε να έχει έναν κεντρικό σολίστα, ο οποίος αποτελούσε το δόλωμα για να μπορέσει να έρθει κι ο κόσμος».

Αρχής γενομένης από το 1971, έπειτα από συντονισμένες ενέργειες του Διευθυντή της, η Ορχήστρα συμμετέχει τακτικά πλέον στο Φεστιβάλ Αθηνών. Θυμάται χαρακτηριστικά ο Θυμής: «την πρώτη χρονιά σκέφτηκα τιμητικά να δώσω τη συναυλία στον Σόλωνα Μιχαηλίδη (είχε μόλις βγει στην σύνταξη) κι εγώ έπαιξα το Κοντσέρτο του για Πιάνο ως σολίστ. Είχαμε μεγάλη επιτυχία, διότι υπήρχε σύλλογος Μακεδόνων στην Αθήνα. Βρήκαμε το προεδρείο και μας γέμισαν το Ηρώδειο. Εγώ έπιασα όμως το νόημα και από τη χρονιά εκείνη και μετά, επί μια δεκαετία που διηύθυνα στο Ηρώδειο, κάθε χρόνο μας καλούσαν. Αρχισα να φέρνω: πρώτη χρονιά Arrau (Πέμπτο Κοντσέρτο-Beethoven), δεύτερη χρονιά Weissenberg (Τρίτο-Rachmaninoff), τρίτη χρονιά Badura-Skoda – Demus (δύο πιάνο-Mozart), και μετά Φου Τσ'ονγκ (βραβείο διαγωνισμού Σοπέν), Cziffra (Κοντσέρτο-Grieg), Uto Ughi (Κοντσέρτο για Βιολί-Brahms), κατέβασα και το Τρίο Γαλιλαίας – Βακαρέλς – Sellheim (Τριπλό Κοντσέρτο-Beethoven)».

Στο διάστημα αυτό και συγκεκριμένα επισήμως από το 1973, πληρώθηκε η θέση του β' αρχιμουσικού από τον Κάρολο Τρικολίδη, που το 1981 διορίστηκε μόνιμος αρχιμουσικός της ΚΟΘ. Κάτω από τη μαπακέτα του η Ορχήστρα γνώρισε σημαντικότερα έργα του ρεπερτορίου, παρουσίασε πολλά άλλα σε πρώτη ελληνική και πα-

Ο μαέστρος Οδυσσεάς Δημητριάδης με τον Γιάννη Βακαρέλη το 1976. Εξάρχων της ΚΟΘ ο Κοσμάς Γαλιλαίας.

γκόσμια εκτέλεση και ήρθε σε επαφή με μνημειώδη αριστουργήματα του ρεπερτορίου, όπως τα συμφωνικά ποιήματα του Ρίχαρντ Στράους και οι συμφωνίες των Μάλερ και Μπρούκνερ.

Με τη σταδιακή ενίσχυση του πυρήνα της Ορχήστρας και τη μονιμοποίηση περισσότερων μουσικών, η δεύτερη δεκαετία της Ορχήστρας κύλησε με μια φυσική ροή. Μολονότι ακόμη το «τεχνικό επίπεδο» ήταν σχετικά αδύναμο και δεν είχε σταθεροποιηθεί, όπως σημειώνει και ο Τρικολίδης, «η ΚΟΘ είχε ένα πολύ μεγάλο πνευματικό επίπεδο». Αυτό αποτελούσε και το θεμέλιο για τις κατά περίπτωση αξιοσημείωτες ερμηνείες που έφτασε να δίνει η Κρατική καθώς έμπαινε στην τρίτη δεκαετία της ζωής της.

Το 1982, με την αποχώρηση του Γενικού Διευθυντή της, η ΚΟΘ εισερχόταν σε μια νέα φάση ριζικών αλλαγών.

1982: ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΟ ΛΑΟ...

Το 1983 έχει ήδη και τυπικά αναλάβει την ευθύνη της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, ο συνθέτης και μαέστρος Άλκης Μπαλτάς. Ο κ. Μπαλτάς που μόλις έχει επιστρέψει από τις σπουδές του στη Γερμανία, όχι απλά γνώριζε πολύ καλά, αλλά είχε ζήσει την ιστορία της ορχήστρας μέσα από την παρουσία της βιολονίστριας μπτέρας του σε αυτήν.

Ο νέος μαέστρος αναζήτησε άμεσα, άλλον καταλληλότερο από αυτόν του Κρατικού Θεάτρου, χώρο δοκιμών και συναυλιών για το σύνολο, ο οποίος μετά τη συναίνεση του τότε πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Δημήτρη Φατούρου, βρέθηκε στην Αίθουσα Τελετών.

Η κύρια φροντίδα του Άλκη Μπαλτά κινήθηκε κυρίως σε δύο άξονες. Αφενός μεν ασχολήθηκε με τα προγράμματα των συναυλιών της ορχήστρας και αφετέρου με την πραγματοποίηση μεγάλης κλίμακας εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Μέσα από τα νέας υφής προγράμματα συναυλιών, που ανανεώθηκαν ως προς το περιεχόμενό τους και φιλοξενούσαν πλέον τακτικότερα έργα Ελλήνων δημιουργών, αλλά και άλλες νεότερες δημιουργίες, κυρίως του 20ου αιώνα, ο Μπαλτάς αναζήτησε και προσπάθησε να εκφέρει μία ελκυστικότερη μουσική πρόταση που να συνδυάζει και έναν έξυπνα παιδευτικό χαρακτήρα προς το κοινό της ορχήστρας.

Ο διεθνούς φήμης τυφλός Θεσσαλονικιός πιανίστας Γιώργος Θέμελης με τον μαέστρο Αλέξανδρο Μιχαηλίδη το 1978.

*Ο Άλκης Μπαλτάς με το παιδί-θαύμα
Δημήτρη Σγούρο.*

Ο Άλκης Μπαλτάς με την Δόμνα Ευνουχίδου.

Παράλληλα, με τα εκπαιδευτικά προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένα, επιδιώχθηκε να γίνει ευρύτερα γνωστή –και σε πλατύτερα στρώματα προσιτή– τόσο η ορχήστρα όσο και γενικότερα η σοβαρή μουσική.

Με αυτό το σκεπτικό δημιουργήθηκαν διάφορα οργανικά κλιμάκια της ορχήστρας, προσλήφθηκαν νέοι μουσικοί και το σύνολο έδωσε συναυλίες σε νέους, πρωτόγνωρους χώρους για μια ορχήστρα, όπως στο λιμάνι, στα διάφορα κινηματοθέατρα της πόλης και κυρίως σε σχολεία, σε στρατόπεδα, ακόμη και σε εργοστάσια.

Κύρια πολιτική μέριμνα μέσα από την παρουσία της ορχήστρας στους εργασιακούς χώρους και τις έξυπνα σχεδιασμένες, σχετικά σύντομες εμφανίσεις της, ήταν να κερδηθεί νέο κοινό, να αποκτήσει η ορχήστρα νέους φίλους και ακροατές, και να γίνει προσιτός ο ορχηστρικός πολιτισμός απομυθοποιώντας την ταξική φήμη αυτών των συναυλιών.

Εκτός από τις εξορμήσεις της ορχήστρας, προσκλήθηκαν και σχολεία στις δοκιμές της, όπου εκεί επιδιώχθηκε, να προβληθεί στους μαθητές ένα διαφορετικού τύπου, ελκυστικό προφίλ της μουσικής, χωρίς τις επιστημονικές των συναυλιακών εμφανίσεων και τα γνωστά στερεότυπα που τις ακολουθούν. Οι επισκέψεις αυτές συνοδεύονταν από γνωριμία των οργάνων της ορχήστρας στους μαθητές, ακολουθούσε συζήτηση και η μουσική προβαλλόταν ζωντανή, μέσα από έξυπνα στημένα ή σκηνοθετημένα περιστατικά, παιδαγωγικά προσιτή.

Ακόμη, η Ορχήστρα ήρθε σε συνεργασία και συνεννόηση με κοινωνικούς φορείς όπως η Εργατική Εστία και οι Φοιτητικοί Σύλλογοι, ενώ αδιατάρακτη και αποδοτική παρουσιάζεται καθ' όλο το χρονικό διάστημα η συνεργασία μεταξύ των μελών της καλλιτεχνικής επιτροπής.

Τη νέα επικοινωνιακή φιλοσοφία της ορχήστρας, ο Μπαλτάς την εξέφρασε με έναν πολύ χαρακτηριστικό τρόπο. «*Η κλασική μουσική δεν είναι μόνο για τις γούνες, είναι και για τα μπλου-τζην...*»

Στη νέα αυτή πραγματικότητα, οι μουσικοί της ορχήστρας αντιδρούν θετικά και όλοι αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα όχι μόνο της μουσικής αλλά και του καλλιτεχνικού τους έργου, στην καθημερινότητα του απλού κυρίως κόσμου. Πραγματικά, με την πολιτική αυτή ένα μεγάλο πλήθος μαθητών και εργαζομένων γνωρίζει πλέον από κοντά το έργο, τον ήχο και τη μουσική της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Την ίδια περίοδο, ενοικιάστηκε το θέατρο Αυλαία και ιδιαίτερη φροντίδα δόθηκε για την προβολή της μουσικής δωματίου αλλά και νέων, κυρίως βορειοελλαδικών, καλλιτεχνών. Η αρχική αυτή ιδέα διευρύνθηκε με την ίδρυση της Ορχήστρας

*Η ΚΟΘ στην
Αίθουσα Τελετών
του Αριστοτελείου
Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης.*

22

Νέων. Σε αυτήν την εκπαιδευτική ορχήστρα συνέρρευσαν μαθητές ωδείων από όλη τη Βόρεια Ελλάδα, αποκτώντας τη γεύση και τη μοναδική εμπειρία της ορχηστρικής ζωής.

Έγιναν επίσης αναθέσεις έργων σε νέους συνθέτες, υποκινώντας με αυτόν τον τρόπο θετικά και παραγωγικά τη μουσική ζωή της πόλης.

Επιπλέον η ορχήστρα παρουσίασε το έργο της σε πόλεις της μακεδονικής επαρχίας όπως στη Βέροια, στην Καβάλα, στη Δράμα, στα Γιαννιτσά, αλλά και στη Λάρισα κ.ά.

Ήταν αναμφισβήτητα μία «νέα εποχή» η οποία έδωσε το δικό της στίγμα μέσα από το μεγάλο άνοιγμα της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης προς το λαό και την κοινωνία.

ΤΑ «ΠΡΩΤΑ ΒΙΟΛΙΑ» ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ...

Τα δώδεκα χρόνια που μεσολάβησαν από το τέλος της θητείας του Άλκη Μπαλτά έως την έλευση του νυν Διευθυντή της ΚΟΘ (δηλαδή 1992-2004) σημαδεύονται από συχνές διοικητικές αλλαγές στην καλλιτεχνική διεύθυνση της Ορχήστρας, με τον Κάρολο Τρικολίδη ως προϊστάμενο να αναπληρώνει ενδιάμεσα τα μικρά χρονικά κενά. Ενδιαφέρουσα σύμπτωση αποτελεί η ανάληψη της διεύθυνσης από τέσσερεις βιολονίστες που υπηρέτησαν είτε ως αναπληρωτές είτε ως τακτικοί καλλιτεχνικοί διευθυντές του συνόλου. Κατά σειρά αναφέρουμε τους Κοσμά Γαλιλαία (1992-94), Κωνσταντίνο Πατσαλίδη (1994-95), Λεωνίδα Καβάκο (1995-2001) και Μίκη Μιχαηλίδη (ανιψιό του Σόλωνα, 2001-04).

Μέλος της ΚΟΘ από το 1961 και εξάρχων της από το 1969 (όταν μονιμοποιήθηκαν και οι πρώτοι 15 μουσικοί της), ο Γαλιλαίας ήταν σολίστ εγνωσμένου κύρους, πολύπειρος και με διεθνή καριέρα. Με τις πολύπλευρες πρωτοβουλίες που ανέλαβε μέχρι τον αδόκητο θάνατό του, το 2000, κατόρθωσε να αφήσει σπουδαίο έργο στη Θεσσαλονίκη, επιδεικνύοντας σταθερή παιδαγωγική και συναυλιακή δράση. Είναι γνωστό πως, όταν καλούνταν από το εξωτερικό σημαντικοί σολίστ για να συμπράξουν με την Ορχήστρα, ο Γαλιλαίας επιδίωκε με αυτήν την ευκαιρία να εξασφαλίσει για τους νέους μουσικούς της ορχήστρας και ένα σεμιναριακό μάθημα. Επίσης, όπως αναφέρει η σύζυγός του Ντιρουί, ο Κοσμάς Γαλιλαίας «άνοιξε την Ορχήστρα προς τον κόσμο, συνδιοργανώνοντας με ιδρύματα και διάφορους συλλόγους της πόλης συναυλίες κοινωνικού χαρακτήρα και φιλανθρωπικού προφίλ». Το όφελος για την ΚΟΘ ήταν διπλό: προσέλκυσε νέο ακροατήριο, με άμεσο επακόλουθο την αύξηση των συνδρομητών της και ταυτόχρονα προέβαλε την κοινωνική της ευαισθησία. Στα δύο χρόνια που έμεινε στο τιμόνι της ΚΟΘ, ο Γαλιλαίας πραγματοποίησε πολλά αφιερώματα σε ζώντες Έλληνες μουσικούς με ιστορία και σημαντική προσφορά. Ξεχωρίζει επίσης η φιλόδοξη αλλά άκαρπη προσπάθειά του να βρει στέγη για την Ορχήστρα στο θέατρο «Ολύμπιον» της πλατείας Αριστοτέλους.

Μετά την παραίτηση του Γαλιλαία το 1994, αναπληρωτής Διευθυντής της Ορχήστρας ορίστηκε ο εξάρχων της Κώστας Πατσαλίδης, βετεράνος της ΚΟΘ από τις αρχές της δεκαετίας του '60. Στον ενάμιση χρόνο της θητείας του, ο Πατσαλίδης έθεσε ως πρωταρχική του μέριμνα τη μετάκληση αξιόλογων μαέστρων και σολίστ από το εξωτερικό, παρά τα πενιχρά οικονομικά μέσα που διέθετε.

Τρεις Διευθυντές της ΚΟΘ σε σειρά: ο εξάρχων Κώστας Πατσαλίδης (1994-95), ο σολίστ Λεωνίδας Καβάκος (1995-2001) και ο μάεστρος Κοσμάς Γαλιλαίας (1992-94).

Στη συνέχεια, η θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή δόθηκε στον νεαρό έλληνα βιρτουόζο Λεωνίδα Καβάκο. Σε ηλικία 27 ετών, ο Καβάκος ήταν ήδη ένας διάσημος ερμηνευτής με συχνή παρουσία στις μεγάλες αίθουσες συναυλιών παγκοσμίως. Αυτό που εξέπληξε πολλούς, ίσως μάλιστα περισσότερο από την τιμητική πρόταση για την ανάληψη της διεύθυνσης της ΚΟΘ, ήταν τελικά η αποδοχή της. Όπως όμως διαβεβαίωνε ο ίδιος, αλλά και όπως μαρτυρούν άνθρωποι που τον γνώρισαν, ο Καβάκος δέχτηκε την πρόταση με ειλικρινή διάθεση προσφοράς και ακολουθώντας συγκροτημένο σχεδιασμό. Το ότι η Ορχήστρα ωφελήθηκε είναι δεδομένο, μια και η εμβέλεια της προσωπικότητας του Καβάκου έφερε μια θετική αύρα καλλιτεχνικού κύρους. Τεράστιο ρόλο έπαιξε φυσικά ο επαναπροσδιορισμός των προτεραιοτήτων της Ορχήστρας. Βασικοί στόχοι υπήρξαν η ενίσχυση του συνόλου με νέους, αξιόλογους μουσικούς και η εμμονή στην αναβάθμιση του καλλιτεχνικού της επιπέδου. Για το σκοπό αυτό επιστρατεύτηκε ο δοκιμασμένος Γερμανός αρχιμουσικός Olaf Koch, ο οποίος ανέλαβε την καθημερινή, συστηματική μουσική προετοιμασία και εκπαίδευση της ΚΟΘ μέχρι το θάνατό του. Κατά κοινή ομολογία, τα αποτελέσματα αυτής της σημαντικής προσπάθειας έγιναν αισθητά στον ήχο και στη γενικότερη απόδοση της Ορχήστρας.

Το κενό της αποχώρησης του Καβάκου στις αρχές του 2001 κλήθηκε να καλύψει ο Μίκης Μιχαηλίδης, έμπειρο στέλεχος της ΚΟΘ επί εικοσαετία και Α΄ κορυφαίος των πρώτων βιολιών της. Ο Μιχαηλίδης παρέμεινε σε αυτήν τη θέση επί μία τριετία περίπου, συντελώντας ουσιαστικά στη μεγάλη ανανέωση της Ορχήστρας. Την περίοδο αυτή το έμπυχο δυναμικό της ΚΟΘ ενισχύθηκε με την πρόσληψη σημαντικού αριθμού νέων και ικανών καλλιτεχνών, οι περισσότεροι από τους οποίους είχαν σπουδάσει σε μουσικές ακαδημίες του εξωτερικού.

«ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΚΑΙ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ»

Η τελευταία χρονική περίοδος από την πρώτη ιστορική πεντηκονταετία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης με ασφάλεια μπορεί να υποστηριχθεί ότι φέρει ένα διαφορετικής ποιότητας, διακριτό στίγμα ως προς την καλλιτεχνική και διοικητική πορεία του ορχηστρικού συνόλου.

Τον Ιούλιο του 2004 αναλαμβάνει την ευθύνη της καλλιτεχνικής καθοδήγησης της ΚΟΘ ο Μύρων Μιχαηλίδης.

Για το νέο διευθυντή, η Κρατική Ορχήστρα είναι «ο μεγάλος θησαυρός της πό-

Η Κρατική Ορχήστρα
Θεσσαλονίκης
σε μία πρόσφατη
φωτογραφία της.

λης», ένας θησαυρός που καλούνται όλοι οι Θεσσαλονικείς να γνωρίσουν και μαζί να γευτούν τη ζωντανή ποιοτική μουσική. Όχι όμως σαν ένα μουσειακό έκθεμα. *«Τα αριστουργήματα της συμφωνικής μουσικής μπορούν να γίνουν μια καλή συντροφιά, ένα ζωντανό ποίημα, ένα πολύχρωμο όνειρο, ένα ταξίδι...».*

25

Η θητεία του Μύρωνα Μιχαηλίδη οριοθετεί ένα φιλόδοξο, εξωστρεφές και συγχρόνως ποιοτικό άνοιγμα της ορχήστρας στη ζωή της πόλης, ένα ελκυστικό κάλεσμα σε νέους ακροατές και φίλους της μουσικής.

Ενδιαφέρουσες και πρωτότυπες συναυλιακές προτάσεις συγκροτούν το καινούργιο καλλιτεχνικό προφίλ της ορχήστρας, καθώς το ακροατήριό της διευρύνεται σημαντικά με νέους πιστούς φίλους που προσέρχονται τακτικά στις εμφανίσεις του συνόλου.

Οι άξονες του καλλιτεχνικού προγραμματισμού κατά την τελευταία πενταετία παραμένουν σταθεροί. Μέσα από συναυλίες και θεματικές παρουσιάσεις η Κρατική Ορχήστρα επιδεικνύει τακτικά το έμπυχο και ταλαντούχο δυναμικό της, προσκαλεί φημισμένους καλλιτέχνες, φροντίζει για την πρωτότυπη συνθετική δημιουργία με αναθέσεις έργων, θωπεύει την ελληνική μουσική, ταξιδεύει, ηχογραφεί, πηγαίνει σινεμά, ανεβάζει πρώτες εκτελέσεις έργων, συνεργάζεται με τους φορείς της πόλης και παρεμβαίνει δίνοντας ένα δυναμικό παρόν στην καθημερινότητα ως μία αληθινή πρέσβειρα πολιτισμού. Η Κρατική Ορχήστρα γίνεται πλέον ευρύτερα γνωστή όχι μόνο εντός αλλά και εκτός συνόρων.

Στο *rodium* της ορχήστρας ανεβαίνουν πολλοί ξένοι αρχιμουσικοί μεταξύ των οποίων και κάποια ιδιαίτερης φήμης ονόματα στο χώρο της μουσικής τέχνης. Παράλληλα, το σύνολο σχεδόν των Ελλήνων μαέστρων διευθύνουν την ορχήστρα κατά την τελευταία αυτή περίοδο.

Επίσης, ένα πλήθος από σολίστες δίνουν το δυναμικό παρόν στις συναυλίες της Κρατικής, ανανεώνοντας το ενδιαφέρον του κοινού για τη σοβαρή μουσική. Η αίθουσα του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, που χρησιμοποιείται κατά κανόνα για τις εμφανίσεις της ΚΟΘ και σπανιότερα η Αίθουσα Τελετών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, γεμίζουν από νέο κόσμο, ο οποίος αντιλαμβάνεται ότι κάτι διαφορετικό και με ιδιαίτερη ποιοτική βαρύτητα συντελείται στο χώρο της μουσικής.

Οι διάσημοι καλεσμένοι του συνόλου μαγεύουν το κοινό σε ιστορικές εμφανίσεις που συχνά συνοδεύονται από μουσικοκριτικούς διθυράμβους.

Πέρα όμως από τις καθιερωμένες συναυλίες, επιχειρείται ένα καλλιτεχνικό άνοιγμα της ορχήστρας προς νέας υφής συναυλιακές παρουσιάσεις. Θετικές εντυπώσεις κερδίζει το ανέβασμα της ορχήστρας στη σκηνή του κινηματογράφου, όπου η ορχήστρα συνοδεύει ιστορικές ταινίες από την εποχή του ασπρόμαυρου, βωβού κινηματογράφου.

Παράλληλα, η ορχήστρα κάνει τα πρώτα δισκογραφικά της βήματα ηχογραφώντας τους δύο πρώτους συμπαγείς δίσκους ακτίνας με έργα Ελλήνων συνθετών.

Εκτός από την ανανέωση του καλλιτεχνικού προγράμματος, συντελούνται πολύ σημαντικά βήματα και στο διοικητικό τομέα. Αναμφίβολα το μεγαλύτερο εξ' αυτών αποτελεί η κατάλληλη ανακαίνιση και επί μακρόν νοικοίωση του πρώην κινηματοθεάτρου «Παλλάς» στην παλαιά παραλία της Θεσσαλονίκης. Έπειτα από δεκαετίες περιπλανήσεων σε διάφορες αίθουσες, από την άνοιξη του 2008 η ΚΟΘ αποκτά το νέο της σπίτι. Είναι η μόνιμη, νέα αίθουσα δοκιμών της Ορχήστρας, στην οποία επικεντρώνονται πλέον και οι εμφανίσεις των οργανικών υποσυνόλων της αλλά και άλλες εκδηλώσεις, όπως παρουσιάσεις και συνεντεύξεις τύπου. Επίσης, για πρώτη φορά στην ιστορία της Ορχήστρας συστεγάζονται η αίθουσα δοκιμών και οι διοικητικές υπηρεσίες της.

Το έτος 2009 η Κρατική Ορχήστρα συμπληρώνει αισίως 50 χρόνια από την ίδρυση της και το μέλλον της προμνύεται φωτεινότερο από ποτέ.

Αντώνης Ι. Κωνσταντινίδης, Γεώργιος-Ιούλιος Παπαδόπουλος

Σημείωση: Οι φωτογραφίες του αφιερώματος, προέρχονται από το αρχείο του αείμνηστου δημοσιογράφου και φίλου της ΚΟΘ, Γιάννη Ν. Μυλαράκη. Ευχαριστούμε την οικογένειά του για την ευγενική παραχώρησή τους.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ευχαριστεί θερμά όλους τους σολίστ της αποψινής συναυλίας για την ευγενική συμμετοχή τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα βιογραφικά σημειώματα των καλλιτεχνών αναφέρονται με αλφαβητική σειρά

50

ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΘ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΜΑΡΙΑ ΑΣΤΕΡΙΑΔΟΥ

πιάνο

28

Γεννημένη στη Θεσσαλονίκη, η Μαρία Αστεριάδου έχει καθιερωθεί σα σολίστ και μουσικός δωματίου στις Η.Π.Α., στον Καναδά και στην Ευρώπη.

Πήρε δίπλωμα πιάνου από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (τάξη Ελένης Παπάζογλου) με άριστα παμπηφεί και Α΄ βραβείο. Στη συνέχεια έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Freiburg (τάξη Tibor Hazay), από όπου πήρε δίπλωμα σολίστ με τιμητική διάκριση.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών της στο Freiburg ήταν η μόνη πιανίστρια που επιλέχτηκε να εκπροσωπήσει την Ακαδημία σε φεστιβάλ προς τιμήν του συνθέτη και μαέστρου Pierre Boulez στο Baden-Baden. Συνέχισε τις σπουδές της με υποτροφία στο Julliard School of Music (τάξη του Jacob Lateiner) και πήρε το μεταπτυχιακό δίπλωμα Master of Music το 1987.

Το 1992 ξεκίνησε διδακτορικές σπουδές στο Manhattan School of Music στη Νέα Υόρκη (τάξη της Constance Keene), από όπου απέκτησε το δι-

δακτορικό της το 1998.

Έχει μελετήσει με τη Δόμνα Ευνουχίδου και έχει πάρει μέρος σε πολλά σεμινάρια, με καθηγητές όπως οι Fr. Gevers, V. Margulis, G. Sebok και K. Πολυζωΐδου.

Η καλλιτεχνική της δραστηριότητα περιλαμβάνει εμφανίσεις σε Ελλάδα, Αυστρία, Γερμανία, Ιταλία, Ρουμανία, Ισπανία Ελβετία και σε πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών και του Καναδά. Επίσης, έχει εμφανιστεί σα σολίστ με τη Συμφωνική Ορχήστρα Ραδιοφώνου της Μόσχας, την Ορχήστρα Δωματίου του Βουκουρεστίου, την Ορχήστρα Δωματίου Virtuosi Moldavi (Ρουμανία), τη Φιλαρμονική Ορχήστρα Ιασίου, τη Manhattan School Symphony Orchestra, την Toronto Chamber Music Orchestra, την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και Θεσσαλονίκης και τη Δημοτική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Η Μαρία Αστεριάδου απέσπασε διεθνώς πολλά βραβεία και τιμητικές διακρίσεις. Το 1985 πήρε βραβείο και τιμητικό έπαινο στο διαγωνισμό πιάνου «Μαρία Κάλλας» στην Αθήνα. Το 1991, κερ-

δίζοντας το διαγωνισμό "Artists International" στη Νέα Υόρκη, έδωσε ρεσιτάλ στο Weil Hall και στο Carnegie Hall, όπου απέσπασε διθυραμβικές κριτικές.

Το 1992 κέρδισε το Α΄ βραβείο στο διαγωνισμό πιάνου "Dora Zaslovsky" στη Νέα Υόρκη και επιλέχτηκε να συνεργαστεί με το μαέστρο Christopher Keene στο *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 3* του Beethoven. Η εφημερίδα Times της Νέας Υόρκης σχολίασαν την ερμηνεία της: «...*Ασυνήθιστη αυτοκυριαρχία, αυτοπεποίθηση στην τεχνική και ιδιαίτερα ευαισθησία, που συνήθως συναντάται σε ώριμους καλλιτέχνες και μάλιστα σε ελάχιστους από αυτούς*».

Η Μαρία Αστεριάδου έχει ηχογραφήσει με το βιολονίστα Γιώργο Δεμερτζή έργα μουσικής δω-ματίου του Νίκου Σκαλκώτα για τη δισκογραφική εταιρία BIS. Η αγάπη της για την Ελλάδα και ο ενθουσιασμός της για τη διάδοση της ελληνικής μουσικής παγκοσμίως είχε σαν αποτέλεσμα εντυπωσιακές εκτελέσεις έργων Ελλήνων συνθετών, όπως των Ν. Σκαλκώτα, Δ. Μητρόπουλου, Μ. Χατζιδάκι, Χρ. Σαμαρά και Π. Κούκου.

Η Μαρία Αστεριάδου διδάσκει στο Manhattan School of Music της Νέας Υόρκης και είναι ιδρυτής και καλλιτεχνικός διευθυντής του Silver Bay Summer Music Festival και του Children's Foundation for the Arts Chamber Music Festival στη Νέα Υόρκη. Έχει επίσης διδάξει στο Algonquim International Music Institute στον Καναδά, καθώς και στο Summer Arts Institute στο University of Michigan στο Ann Arbor.

ΑΛΕΞΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΔΟΥ

σοπράνο

30

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της σπουδάζοντας πιάνο στο Δημοτικό Ωδείο της γενέτειράς της (Καβάλα) με καθηγητή τον Αθανάσιο Βασιλειάδη.

Παράλληλα με τις σπουδές της στη Νομική Σχολή Αθηνών σπούδασε πιάνο, τραγούδι και θεωρητικά στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών.

Το 1992 άρχισε μαθήματα με τη Δάφνη Ευαγγελάτου στη Μουσική Ακαδημία του Μονάχου, από όπου και αποφοίτησε με διάκριση και μεταπτυχιακό.

Ήταν μέλος του Studio Όπερας της Κρατικής Όπερας της Βαυαρίας και αργότερα εξέχων μέλος του Εθνικού Θεάτρου του Mannheim.

Έκανε το ντεμπούτο της στο Μόναχο υπό τη διεύθυνση του Sir Collin Davis ως Susanna στην όπερα *Le Nozze di Figaro*, ρόλο που ερμήνευσε με τεράστια επιτυχία αμέσως μετά στο Cuvilles Theater του Μονάχου και στο Mannheim.

Συμμετείχε ως σολίστ στην πρώτη παγκόσμια εκτέλεση του έργου του Bagwatti *Macht, Masse, Mensch* και με αφορμή την επαναλειτουργία του Prinzregententheater του Μονάχου, ερμήνευσε το ρόλο της Sophie στον *Rosenkavalier* του J. Strauss.

Στο Mannheim ερμήνευσε πρωταγωνιστικούς ρόλους από μεγάλες όπερες όπως: *Violetta*, *Mimi*, *Liu*, *Adina*, *Lucia di Lammermoor*, *Antonia*, *Micaela* και *Pamina*, προετοιμάζοντας τη διεθνή καριέρα της, η αρχή της οποίας έγινε στο Φεστιβάλ του Bregenz, ερμηνεύοντας το ρόλο της Mimi από την όπερα *La Bohème* δίπλα στο διάσημο τενόρο Rolando Villazon.

Αμέσως μετά ερμήνευσε τον ίδιο ρόλο σε Γενεύη, Ανγκόνα, Λουξεμβούργο, Τενερίφη, Μόναχο, Αμβούργο, Βερολίνο και στο Φεστιβάλ Puccini του Klagenfurt.

Επίσης ερμήνευσε το ρόλο της Marguerite από την όπερα *Faust* του Gounod στη Ρώμη, στη Βασιλεία και στο φεστιβάλ της Ραβέννα και το ρόλο της Violetta από την *Traviata* στη Ρώμη, τη Μπορντώ, το Αννόβερο, την Αθήνα και το Κάσσελ. Ακόμα, τους ρόλους Anna Bolena (Τορίνο), Desdemona από τον *Otello* (Αμβούργο), Manon Lescaut από το ομώνυμο έργο του Massenet (Μόναχο και Σεβίλλη). Με το ρόλο αυτό έκανε το ντεμπούτο της στη Σκάλα του Μιλάνου με τεράστια επιτυχία.

Ρόλοι όπως της Rondine την οδήγησαν στο Σίδ-

νει. Με την όπερα *Mefistofele* του Boito εμφανίστηκε στη Ραβέννα και στο θέατρο El jern της Τυνησίας, υπό τη διεύθυνση του διάσημου μαέστρου Riccardo Muti.

Για την εξαιρετική ερμηνεία της στους ρόλους της Mimi και της Manon Lescaut με την ορχήστρα της Βαυαρικής Ραδιοφωνίας, η Αλεξία Βουλγαρίδου έλαβε 2 φορές από την εφημερίδα του Μονάχου "Abendzeitung" τη διάκριση "Stern der Woche" (αστέρι της εβδομάδος), όπως επίσης και τη διάκριση "Kadinsky" από τον ομώνυμο σύνδεσμο.

Έχει ηχογραφήσει ένα προσωπικό άλμπουμ με τον τίτλο "A portrait" με την Ορχήστρα της Βαυαρικής Ραδιοφωνίας στο Μόναχο, υπό τη διεύθυνση του Nicola Luisotti, το οποίο κυκλοφορεί σε CD από την BMG, καθώς επίσης και το CD με την όπερα *La Clemenza di Tito* του Mozart μαζί με τις Vesselina Kasarova και Veronique Gens, υπό τη διεύθυνση του Pinchas Steinberg (Sony BMG).

Ακόμα κυκλοφορεί σε DVD-VIDEO η όπερα *La Bohème* από το Φεστιβάλ του Bregenz, όπου ερμήνευσε το ρόλο της Mimi δίπλα στο διάσημο τενόρο Rolando Villazon με τη Συμφωνική Ορχή-

στρα της Βιέννης με μαέστρο τον Ulf Schirmer.

Σύντομα αναμένεται η κυκλοφορία του CD "La Rondine" με τον τενόρο Massimo Giordano και τη Συμφωνική Ορχήστρα του Σίδνεϊ υπό τη διεύθυνση του Gianluigi Gelmetti και το DVD "Dialogues des Carmelitas" (Poulenc) στο ρόλο της Blanche με την Ορχήστρα της Όπερας του Αμβούργου και μαέστρο τη Simone Young. Επιπλέον, το DVD από το Palau de les Arts στη Βαλένθια, όπου ερμηνεύει το ρόλο της Liu από την όπερα *Turandot* του G. Puccini με μαέστρο τον Zubin Meta.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί η συμμετοχή της στο φιλμ "Deux" σε ρόλο τραγουδίστριας (αποσπάσματα από τη *Lucrezia Borgia*) μαζί με την ηθοποιό Isabel Huppert, σε σκηνοθεσία Werner Schroeter για το International Film Festival στις Κάννες.

Σημαντικός σταθμός της καριέρας της είναι η εμφάνισή της σε μια τιμητική συναυλία που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2007 προς τιμήν του Προέδρου της Ιταλικής Δημοκρατίας στο Προεδρικό Μέγαρο της Ρώμης, σε στενό κύκλο επισήμων καλεσμένων από το χώρο του πολιτι-

σμού και της πολιτικής, με το *Requiem* του Verdi υπό τη διεύθυνση του Riccardo Muti.

Στις πρόσφατες εμφανίσεις της συμπεριλαμβάνονται: *Roméo et Juliette* στην Ατλάντα, *Requiem* του Verdi στη Ραβέννα με τον Riccardo Muti, *Otello* στο Αμβούργο με τη Simone Young, *Carmen* στη Βαλένθια με τον Lorin Maazel, *Dialogues des Carmelites* στη Staatsoper του Αμβούργου, *La Bohème* στη Staatsoper του Βερολίνου με τον μαέστρο Gustavo Dudamel, *Anna Bolena* στο Teatro Massimo του Παλέρμο και *Turandot* με μαέστρο τον Zubin Meta στο Palau de Les Arts της Βαλένθια (η πρεμιέρα αναμεταδόθηκε από το κανάλι Arte σε Γαλλία και Γερμανία).

Μια σειρά από εξαιρετικά σημαντικές εμφανί-

σεις της Ελληνίδας σοπράνο σε μερικά από τα πιο σημαντικά θέατρα της Ευρώπης το τελευταίο εξάμηνο του 2008 προκάλεσαν θριαμβευτικές κριτικές και εκτόξευσαν την καριέρα της: *La Bohème* στη Σκάλα του Μιλάνου με διευθυντή ορχήστρας τον Gustavo Dudamel (Ιούλιος 2008), *La Traviata* στη Staatsoper του Αμβούργου (Σεπτ. 2008), *La Bohème* στο Royal Opera House Covent Garden (Οκτ. 2008) και *Luisa Miller* στο Palau de les Arts Reina Sofia της Βαλένθια με το διάσημο τενόρο Marcello Alvarez και διευθυντή ορχήστρας τον διεθνούς φήμης μαέστρο Lorin Maazel (Νοεμβ. 2008).

ΝΕΒΑΡΤ – ΒΕΡΟΝ ΓΑΛΙΛΑΙΑ

φλάουτο

Η Νεβάρτ-Βερόν Γαλιλαία γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1978 και σε ηλικία δέκα ετών άρχισε μαθήματα φλάουτου. Σπούδασε στο Δημοτικό Ωδείο Θεσσαλονίκης στην τάξη του Phillipe Malfait, από όπου αποφοίτησε με δίπλωμα φλάουτου «Άριστα Παμψηφεί» και Α΄ βραβείο.

Το 1997 έγινε δεκτή στο Oberlin Conservatory των Η.Π.Α., όπου σπούδασε στην τάξη του διάσημου φλαουτίστα Michel Debost με πλήρη υποτροφία. Αποφοίτησε το 2001 και απέκτησε το πτυχίο Bachelor of Music με άριστα και ειδική διάκριση.

Το 2002 έγινε δεκτή στο μεταπτυχιακό Τμήμα του Πανεπιστημίου Indiana Bloomington στην τάξη της Kathryn Lukas, όπου σπούδασε και πάλι με πλήρη υποτροφία και πήρε το πτυχίο Master of Music το 2004.

Συνεχίζοντας τις μουσικές σπουδές της, εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή στο State University of New York στο Stony Brook, με τη φημισμένη φλαουτίστα Carol Wincenc και το 2006 έλαβε τον τίτλο της διδάκτορος D.M.A. (Doctor of Musical Arts). Κατά τη διάρκεια των σπουδών της συμμετείχε σε συναυλίες με τις Συμφωνικές Ορχήστρες των Πανεπιστημίων Oberlin-Ohio, Bloomington-Indiana και Stony Brook Orchestra.

Η Νεβάρτ-Βερόν έχει δώσει ατομικά ρεσιτάλ και συναυλίες μουσικής δωματίου σε κλασικό ρεπερτόριο, καθώς και σε σύγχρονα έργα Ελλήνων και ξένων συνθετών σε Ελλάδα, Κύπρο, Ρουμανία, Η.Π.Α και Καναδά. Επίσης έχει εμφανιστεί επανειλημμένα στο φεστιβάλ «ΔΗΜΗΤΡΙΑ».

Σταθμός στην καλλιτεχνική της καριέρα ήταν η περιοδεία στην πολιτεία της Φλόριντα (Η.Π.Α), όπου εμφανίστηκε σαν σολίστ με την ορχήστρα Symphony of the Americas. Οι κριτικοί αναφέρθηκαν στην «εξαιρετική της μουσικότητα, το λυρισμό και την ιδιαιτερότητα του ήχου της».

Εξίσου σημαντική ήταν η μεγάλη περιοδεία στην Ιαπωνία με την Performing Arts Orchestra of Chicago, στην οποία έπαιζε πρώτο φλάουτο. Η ορχήστρα απέσπασε εξαιρετικές κριτικές και οι συναυλίες ηχογραφήθηκαν και κυκλοφόρησαν σε CD.

Έχει εμφανιστεί σαν σολίστ με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, την Symphony of the Americas, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Μπρασόφ και του Πλοϊέστι (Ρουμανία), την Ορχήστρα Performing Arts του Chicago και την Orchestra Citta di Grosseto της Ιταλίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΑΛΙΛΙΑΣ

βιολί

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1975. Πήρε τα πρώτα μαθήματα βιολιού από τον πατέρα του, Κοσμά Γαλιλαία, συνέχισε με τον Στέλιο Καφαντάρη και τελείωσε τις σπουδές του με Α΄ βραβείο εξαιρετικής ερμηνείας και χρυσό μετάλλιο.

Με υποτροφία του Ι.Κ.Υ. (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών) συνέχισε τις σπουδές του με τη διάσημη καθηγήτρια Almita Vamos στο Oberlin Conservatory των Η.Π.Α., όπου του απενεμήθη το Deans Talent Award (τιμητική διάκριση και υποτροφία).

Σε ηλικία 14 χρόνων έκανε την πρώτη του δημόσια εμφάνιση και στα 16 του εντυπωσίασε παίζοντας το *Κοντσέρτο για βιολί αρ. 1* του Paganini με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Έκτοτε συνέχισε την καριέρα του συμπράττοντας ως σολίστ με τη Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Πράγας και της Φλόριντα των Η.Π.Α, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Αρμενίας, την Canadian Chamber Orchestra του Τορόντο, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Μουσικής Ακαδημίας της Βιέννης, την Ορχήστρα Δωματίου "Camerata", την Ορχήστρα Δωματίου της Λισαβόνας και την Ορχήστρα "Gustav Mahler".

Έχει εμφανιστεί επίσης σε πολλά φεστιβάλ όπως στο Ναύπλιο, στα «ΔΗΜΗΤΡΙΑ», στα «ΚΥΠΡΙΑ», στην Πάτρα, στο Fort Lauderdale (Η.Π.Α), στο Γερεβάν (Αρμενία), στην Catania (Ιταλία), στο Festival Lago Di Como (Ιταλία) και στην Costa Rica.

Το 1997 κέρδισε το Α΄ βραβείο στο διαγωνισμό της Εταιρίας Ελλήνων Επιστημόνων στο Chicago και την ίδια χρονιά κέρδισε το Α΄ βραβείο στον Πανελλήνιο διαγωνισμό βιολιού της Μακεδονικής Εταιρίας «Τέχνη», που οργανώθηκε σε συνεργασία με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και την «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης Θεσσαλονίκη '97». Το 2001 κέρδισε και πάλι το Α΄ βραβείο στο διαγωνισμό "Kate Neal Kinley" του Ιλλινόις των Η.Π.Α.

Για τις μεταπτυχιακές του σπουδές έγινε δεκτός στη διάσημη Juilliard School της Νέας Υόρκης, όπου σπούδασε στην τάξη των Dorothy Delay και Naoko Tanaka, με υποτροφίες της Juilliard School και του Ιδρύματος «Αλεξάνδρα Τριάντη» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών. Πήρε πτυχίο Master το 2001. Το 2005 ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο διδακτορικό πρόγραμμα του State University της Νέας Υόρκης στο Stony Brook.

Ο Χρήστος Γαλιλαίας έχει συνεργασθεί με διεθνούς φήμης μουσικούς όπως οι: Leos Svarowsky, Ilarion Ionescu Galati, Loris Tjeknavorian, Angel Stankov, Ovidiu Balan, James Brooks Bruzzese, Olaf Koch, Wolfgang Roegner, Brandt Fredriksen, Atis Bankas, Andris Nelsons, Radu Postavaru, Louis Lane, Paul Polivnick, Δημήτρης Σγούρος, Βύρων Φιδετζής, Αλέξανδρος Μυράτ, Νίκος Αθηναίος, Κάρολος Τρικολίδης και Μύρων Μιχαηλίδης,.

Σημαντικός σταθμός στην καλλιτεχνική του καριέρα ήταν η συνεργασία του με τον Δημήτρη Σγούρο, με τον οποίο εμφανίζεται συχνά σε συναυλίες μουσικής δωματίου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό αποσπώντας εξαιρετικές κριτικές.

Έχει εμφανιστεί ως σολίστ σε Η.Π.Α., Καναδά, Πορτογαλία, Ιταλία, Γερμανία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Αρμενία, Κύπρο, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Κόστα Ρίκα και Ουρουγουάη.

Το καλοκαίρι του 2002 ίδρυσε την Ελληνική Καμεράτα, μια ορχήστρα δωματίου με την οποία περιόδευσε στη Βόρεια, Κεντρική και Νότια Αμερική δίνοντας περισσότερες από 40 συναυλίες, με αποκορύφωμα την εμφάνιση στο διάσημο Kennedy Center (Washington DC). Με την ορχή-

στρα αυτή έχει κυκλοφορήσει και CD.

Επίσης συνεργάστηκε με διεθνούς φήμης καλλιτέχνες και σχήματα, όπως με τον διάσημο τσελίστα Misha Maisky -στο *διπλό κοντσέρτο* του Brahms με την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Λετονίας-, με το κουαρτέτο Borodin της Μόσχας και τη Φιλαρμονική Ορχήστρα "George Enescu" του Βουκουρεστίου.

Από το 2003 έχει αναλάβει την καλλιτεχνική επιμέλεια της Μουσικής Δωματίου στο Φεστιβάλ των «ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ».

Ο Χρήστος Γαλιλαίας είναι τακτικός καθηγητής στο πανεπιστήμιο Georgia State University στην Ατλάντα των Η.Π.Α, όπου είναι και επικεφαλής του τμήματος εγχόρδων.

Είναι μέλος του Δ.Σ του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης. Επίσης, συχνά προσκαλείται να συμμετέχει, ως μέλος της κριτικής επιτροπής, σε διεθνείς διαγωνισμούς βιολιού και μουσικής δωματίου, ενώ διδάσκει σε σεμινάρια και Master Classes.

Παίζει με βιολί Guiseppe Guarneri (1705).

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ

κλαρινέτο

36

Γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1989 και πήρε τα πρώτα μαθήματα κλαρινέτου στη Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας. Σε ηλικία 14 ετών έγινε μέλος της Συμφωνικής Ορχήστρας του Δήμου Κερκυραίων, υπό τη διεύθυνση του Άλκη Μπαλτά.

Το Μάιο του 2008, εκπροσωπώντας την Ελλάδα, απέσπασε το Α΄ βραβείο στον Πανευρωπαϊκό διαγωνισμό "Eurovision Young Musicians 2008" (για νέους σολίστες έως 19 ετών), συμπράττοντας ως σολίστ με τη Συμφωνική Ορχήστρα της Βιέννης, υπό τη διεύθυνση του Aleksandar Markovic.

Το ίδιο έτος κλήθηκε να συμμετάσχει ως σόλο κλαρινέτο στην Ελληνοτουρκική Ορχήστρα Νέων υπό τη διεύθυνση του Vladimir Ashkenazy, με την οποία πραγματοποίησαν τέσσερις συναυλίες κατά την περίοδο 17-30 Ιουλίου 2008 (24 Ιουλίου στην Άγκυρα, 26 Ιουλίου στην Κωνσταντινούπολη, 29 Ιουλίου στο Ηρώδειο και 30 Ιουλίου στο Αρχαίο Ωδείο Πατρών).

Έχει εμφανιστεί ως σολίστ με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων (υπό τη διεύθυνση του Ελευθέριου Καλκάνη και του Λουκά Καρυτινού), την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ (υπό τη διεύθυνση του Άλκη Μπαλτά), την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών (υπό τη διεύθυνση του Βύρωνα Φιδετζή) και την Ορχήστρα Πατρών (υπό τη διεύθυνση του Δημήτρη Μποτίνη), ενώ παράλληλα έχει δώσει πολλά ρεσιτάλ και έχει συμπράξει σε συναυλίες μουσικής δωματίου.

Επιπλέον, έχει κερδίσει Α΄ βραβεία σε πανελλήνιους μουσικούς διαγωνισμούς και έχει λάβει μέρος σε διεθνή σεμινάρια κλαρινέτου στην Καβάλα, στα Καλάβρυτα και στο πλαίσιο της Θερινής Μουσικής Ακαδημίας Κέρκυρας, με καθηγητή τον Σπύρο Μουρίκη.

Την περίοδο που διανύουμε φοιτά με υποτροφία στο Ωδείο Αθηνών και συγκεκριμένα, στην τάξη κλαρινέτου του Σπύρου Μουρίκη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ

βιολί

Γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1958. Σπούδασε βιολί με τον Στέλιο Καφαντάρη στο Ελληνικό Ωδείο και με τον Max Rostal στη Βέρνη. Έχει συμπράξει σαν σολίστ με πολυάριθμες ορχήστρες, έχει συμμετάσχει σε διεθνή φεστιβάλ και γενικότερα έχει πραγματοποιήσει συναυλίες σε διεθνούς φήμης μουσικές αίθουσες. Με κέντρο βάρους το ελληνικό ρεπερτόριο, έχει παρουσιάσει και δισκογραφήσει το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής δημιουργίας για βιολί, σε πολλές περιπτώσεις σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση. Απο το 1976 έως το 2001 δίδαξε στο Lawrence University στο Άπλετον των ΗΠΑ.

Ίδρυσε το Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο, το οποίο έχει αναπτύξει αξιόλογη διεθνή δράση, προβάλλοντας δισκογραφικά και συναυλιακά κυρίως την πλούσια ελληνική δημιουργία. Έχει ηχογραφήσει για τη σουηδική εταιρία BIS το σύνολο του βιολιστικού έργου του Νίκου Σκαλκώτα, το οποίο συνάντησε τη θερμότερη υποδοχή του διεθνούς τύπου, καθώς και το σύνολο του βιολιστικού έργου του Karl Nielsen. Επίσης, κυκλοφόρησε το συνολικό έργο μουσικής δωματίου του Γιώργου Σισιλιάνου για την εταιρία «Ποικίλη Στοά» της Λέσχης του Δίσκου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΕΡΚΕΖΟΣ

σαξόφωνο

38

Ο Θεόδωρος Κερκέζος προτάθηκε το 2007, από τη δισκογραφική εταιρεία Naxos, για δύο υποψηφιότητες στα 50α ετήσια βραβεία Grammy στη Νέα Υόρκη στις κατηγορίες #102: Best Instrumental Soloist Performance with Orchestra και #98: Best Classical Album (για το δίσκο του με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης).

Πήρε δίπλωμα από το Ωδείο Αθηνών (τάξη Μπάμπη Φαραντάτου) και παρακολούθησε μαθήματα στη Γαλλία με τους Ντανιέλ Ντεφαγιέ και Ζαν-Μαρί Λοντέξ. Έχει ερμηνεύσει όλο το κλασικό ρεπερτόριο του σαξοφώνου με ορχήστρες όπως η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Λονδίνου και της Αγίας Πετρούπολης, η Φιλαρμόνια του Λονδίνου, η Συμφωνική του Βερολίνου, της Νυρεμβέργης, της Ζυρίχης, του Μείνιγκεν και της Νότιας Βεσφαλίας, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και Θεσ-

σαλονίκης, η «Τσαϊκόφσκι» Συμφωνική Ορχήστρα της Ραδιοφωνίας της Μόσχας, η Νέα Όπερα της Μόσχας, η Ορχήστρα Ραδιοφωνίας της Σόφιας, του Βουκουρεστίου και της ΕΡΤ, η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Βουκουρεστίου (Ζώρζ Ενέσκου), της Σλοβακίας και η «Μεντιπερανό» της Ισπανίας.

Επίσης, έχει εμφανιστεί σε μεγάλες αίθουσες όπως το Royal Festival Hall, Wigmore Hall, Queen Elizabeth Hall, Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Tonhalle (Ελβετία), Μεγάλες Αίθουσες της Φιλαρμονικής της Αγίας Πετρούπολης και του Κρατικού Ωδείου της Μόσχας «Τσαϊκόφσκι», Carnegie Hall (Νέα Υόρκη) και Grand Hall of Arts (Πεκίνο).

Έχει αποσπάσει εγκωμιαστικές κριτικές από το διεθνή τύπο (Grammophon, BBC Music

Magazine, The Independent, Pravda, American Record Guide, Fanfare-USA). Από το 1995 διδάσκει στο Ωδείο Αθηνών και παραδίδει ανώτερα μαθήματα στο Κρατικό Ωδείο της Μόσχας, της Βοστώνης, της Νέας Αγγλίας και του Ρίμσκυ-Κόρσακοφ. Ακόμα διδάσκει στο πανεπιστήμιο του Πρίνστον (Η.Π.Α) και του Agricultural (Κίνα) και στην Ακαδημία Σοπέν (Βαρσοβία), Γκνέσιν (Μόσχα) και Κιέβου.

Παίζει με όργανα H. SELMER-PARIS ειδικά προσαρμοσμένα σε αυτόν. Από το 2002 είναι διευθυντής της Ορχήστρας Σαξοφώνων Νομαρχίας Πειραιά. Συνθέτες όπως οι Ι. Ξενάκης, Μ. Θεοδωράκης και Θ. Αντωνίου έχουν αφιερώσει έργα τους σε αυτόν. Οι δίσκοι του και ο ίδιος έχουν τιμηθεί κατ' επανάληψη στο εξωτερικό: "CD of the Month" (12/2002), "Best Classical

Saxophone Album" (FONO FORUM-02/2005), "Bargain of the Month" (Music web-International 11/2006), "Artist of the week" (Naxos 11/2006), No1 Best Seller-Λονδίνο (Naxos 11/2006), "Pizzicato:Supersonic Award" (Λουξεμβούργο 02/2007). Τέλος, συχνά συγκαταλέγεται στις μηνιαίες λίστες ραδιοφωνικών σταθμών όπως οι BBC-Λονδίνο, CBC (Καναδάς), NHK (Ιαπωνία), National China Radio, Berlin Rundfunk (Radio 3), Radio New Zealand, Alaska Classic Radio κ.ά.

ΓΙΩΡΓΟΣ - ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

πιάνο

40

Ο Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης έχει χαρακτηριστεί ως «ένας συγκλονιστικός σολίστας» (Monde De La Musique), «μια ιδιοφυία επί το έργον» (Eastern Daily Press), «ένας από τους λαμπρότερους πιανίστες της γενιάς του» (Yonty Solomon) και οι εκτελέσεις του χαρακτηρίστηκαν «τόσο ξεχωριστές, που δεν επιδέχονται καμία σύγκριση» (BBC Music Magazine).

Εργάστηκε με τους Yonty Solomon, Alfred Brendel, Ruth Nye και Δόμνα Ευνουχίδου και έχει κερδίσει πληθώρα βραβείων, τιμητικών διακρίσεων και υποτροφιών, μεταξύ των οποίων το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών, της Worshipful Company of Musicians, τις υποτροφίες των ιδρυμάτων Ονάση, Λεβέντη, Hattori, Lasmo Staffa, Ian Flemming και του Βασιλικού Κολλεγίου του Λονδίνου (Queen Elizabeth, Senior Exhibition) κ.ά.

Γεννημένος στη Θεσσαλονίκη, ο Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης διανύει μια ανθηρή δι-

εθνή καριέρα. Εμφανίζεται σε σημαντικές αίθουσες, όπως οι Royal Albert Hall, Le Corum Montpellier, Όπερα της Βιέννης, Φιλαρμονική της Βερόνα, Ηρώδειο και Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, συμπράττοντας με κορυφαίες ορχήστρες, όπως η Φιλαρμονική του Αμβούργου και του Στροβούργου, η Βασιλική Φιλαρμονική, η Συμφωνική της Βαρσοβίας, υπό τη διεύθυνση των Sir Neville Marriner, Ingo Metzmacher, Theodor Guschlbauer, Michel Tabachnik, William Boughton, Richard Edlinger κ.ά. Έχει συνεργαστεί με διεθνώς αναγνωρισμένα μουσικά σύνολα και καλλιτέχνες, όπως το κουαρτέτο Medici, το οκτέτο της Βιέννης, το κουαρτέτο Ysaye, το BT Scottish Ensemble, τον Λεωνίδα Καβάκο, τον Michael Tilson Thomas και τον Κυπριανό Κατσαρή. Εμφανίστηκε σε διεθνή φεστιβάλ, όπως τα Harrogate, Montpellier, Trento, Hampstead & Highgate και Ελληνικό Φεστιβάλ.

Οι πρόσφατες ερμηνείες του στη σειρά «Μεγά-

λοι Ερμηνευτές» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, στο διεθνές φεστιβάλ πιάνου του Monterrei και στη Salla Maffeiana της Βερόνα απέσπασαν διθυραμβικές κριτικές. Μεταξύ άλλων, ο Gianni Villani έγραψε στην εφημερίδα Giornale l'Arena: «*Eva Schumann σαν αυτό του Λαζαρίδη, κατόρθωσε να μας ξαναθυμίσει εκτελέσεις μεγάλων βιρτουόζων ερμηνευτών που αναδεικνύουν κάθε μουσική λεπτομέρεια, κάθε ιδέα...*».

Ο Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης έχει τιμηθεί με ειδικά αφιερώματα στην Αμερικανική Τηλεόραση (TSC), στο BBC και την Ελληνική Τηλεόραση (EPT). Το τελευταίο του CD με έργα Schumann έχει επιλεγεί μεταξύ των δέκα κορυφαίων εκτελέσεων από το BBC Music Magazine. Στα προσεχή του σχέδια συμπεριλαμβάνεται μια σειρά νέων ηχογραφήσεων, μεταξύ αυτών και ένας δίσκος με τον Ρώσο βιολιστή Yuri Zisslin, σε έργα Rachmaninoff και Strauss, που θα κυκλοφορήσει σύντομα. Το ρεπερτόριό του καλύπτει ένα με-

γάλο μέρος του κλασικού και ρομαντικού ρεπερτορίου, έργα του 20ου αιώνα, καθώς και 35 κοντσέρτα για πιάνο.

Ο Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης έχει συνθέσει έργα για πιάνο, φωνητικά σύνολα και συνδυασμούς οργάνων, καθώς και μουσική για το θέατρο. Του έχουν ανατεθεί έργα από το Υπουργείο Πολιτισμού, το Διεθνές Φεστιβάλ Ευγορα Cantat, τον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, το Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη κ.ά. Το έργο του *Sleepwalking*, που παρουσιάστηκε πρόσφατα στο Wigmore Hall του Λονδίνου, προτάθηκε για βραβείο SONY.

Τον Γιώργο-Εμμανουήλ Λαζαρίδη αντιπροσωπεύει η εταιρία Askonas Holt Ltd.

ΣΙΜΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣ

βιολί

42

Ο Σίμος Παπάνας γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1979. Σε ηλικία 16 ετών είχε ήδη ολοκληρώσει τις μουσικές του σπουδές στην Ελλάδα (δίπλωμα βιολιού και πτυχίο φούγκας από το Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης) και είχε αποσπάσει πρώτα βραβεία σε ελληνικούς μουσικούς διαγωνισμούς, καθώς και στο διαγωνισμό της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας. Είναι κάτοχος πτυχίου Master στα Μαθηματικά από το πανεπιστήμιο Yale (Η.Π.Α.), καθώς και Bachelor στη μουσική και τα μαθηματικά -με ύψιστη διάκριση- από το κολλέγιο Oberlin (Η.Π.Α.). Ανάμεσα στις διακρίσεις του συγκαταλέγονται το Α΄ βραβείο στο διεθνή διαγωνισμό μπαρόκ βιολιού των American Bach Soloists (2000), τα βραβεία "Kaufmann" στο βιολί και "Org" στα μαθηματικά από το Oberlin, καθώς και η πρώτη θέση για Benefactors Scholarship από το πανεπιστήμιο του Cambridge (Αγγλία).

Το 2002 κέρδισε τη θέση του μόνιμου εξάρχοντος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα. Πέραν της ορχηστρικής του απασχόλησης, ο Σίμος Παπάνας δι-

ατηρεί μια επιτυχημένη διεθνή σολιστική καριέρα στο σύγχρονο και το μπαρόκ βιολί. Οι συνθέσεις του για σόλο βιολί και σύνολα μουσικής δωματίου, καθώς και η μουσική του για θεατρικές παραστάσεις έχουν παρουσιαστεί από σημαντικούς καλλιτέχνες σε Ευρώπη, Ασία και Αμερική. Η πρωτότυπη μουσική του για τα πειραματικά ιαπωνικά χοροθεατρικά έργα 'Medusa' και 'Blue Rocks' της Izumi Ashizawa παρουσιάστηκε με μεγάλη επιτυχία σε διεθνή θεατρικά φεστιβάλ (Fringe-Νέα Υόρκη, Seattle, Τεχεράνη), αλλά και στο 22ο Μουσικό Φεστιβάλ του Τόκιο. Τα έργα του εκδίδονται από τον εκδοτικό οίκο Νάκα-Παπαγρηγορίου της Αθήνας.

Η πρώτη παγκόσμια ηχογράφιση του *Κοντσέρτου για δύο βιολιά* του Νίκου Σκαλκώτα, που ηχογραφήθηκε από τον Σίμο Παπάνα, τον Γιώργο Δεμερτζή και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, κυκλοφορεί από τη σουηδική δισκογραφική εταιρεία BIS. Η ηχογράφιση του *Κοντσέρτου για βιολί αρ. 1* του Ντ. Κωσταντινίδη με τον Σίμο Παπάνα κυκλοφορεί από την εταιρεία MAGNI.

Ο Σίμος Παπάνας έχει εμφανιστεί ως σολίστ με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Καμεράτα, την Ορχήστρα της Πάτρας, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ., την ορχήστρα των Μπολσόι, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Μονάχου, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νοτιοδυτικής Γερμανίας και της Σόφιας, τη Sofia Sinfonietta, τους American Bach Soloists, τη Louisiana Sinfonietta, την Ορχήστρα της Μαύρης Θάλασσας, την Ορχήστρα του Ντέμπρετσεν, την Κρατική Ορχήστρα Κύπρου, καθώς και με το Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο. Έχει δώσει συναυλίες σε Η.Π.Α, Καναδά, Ελλάδα, Κύπρο, Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Ουγγαρία, ΠΓΔΜ, Αίγυπτο, Βραζιλία, Κίνα και Ιαπωνία. Έχει διδάξει στην Thuringische Sommerakademie, στο Πανεπιστήμιο της Louisiana και σε φεστιβάλ στην Ελλάδα.

Ο Σίμος Παπάνας σπούδασε βιολί με τους P. Arnaoudov, T. Gabora (Oberlin Conservatory, USA), E. Friedman (Yale University, USA) και Σ. Καφαντάρη, μπάροκ βιολί με την M. McDonald (Oberlin Conservatory) και σύνθεση με τον Χ. Σαμαρά.

‘...ο ταλαντούχος 28χρονος βιολιστής σαφώς διαθέτει τα φυσικά και τεχνικά εφόδια ενός πραγματικά κορυφαίου σολίστα: πλούσιο, ρωμαλέο, απόλυτα ελεγχόμενο ήχο, αψεγάδιαστη ορθοτονία, αίσθηση της φραστικής, τέλεια τεχνική, υψηλή δεξιότητα!...’

- δημοσιευμένη κριτική για την ερμηνεία του *Κοντσέρτου για βιολί* του Μπετόβεν με την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ. – 05.12.07, Εφημερίδα Ελευθεροτυπία

‘...στα είκοσι οκτώ του χρόνια ο Σίμος Παπάνας είναι ένας ερμηνευτής που μπορεί να διεισδύσει στη φύση του έργου, να ξεπερνά αναιμάκτα τα δεξιολογικά προσκόμματα και να εκφράζεται με έναν τρόπο ιδιαίτερο, χαρακτηριστικά προσωπικό.....ο κ. Παπάνας δεν δάμασε απλώς τις δυσκολίες του έργου. Με τόλμη και ευαισθησία, ρώμη και λυρισμό, θεωρούμε ότι κατάφερε να επιτύχει το ζητούμενο, ολοκληρώνοντας στα δάχτυλα και το δοξάρι του την εικόνα του έργου.’

- δημοσιευμένη κριτική για την ερμηνεία του *Κοντσέρτου για βιολί* του Μπράμς με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Μονάχου - 25.11.07, Εφημερίδα Μακεδονία

‘...Από τα πρώτα κιόλας μέτρα της πολύ πλούσιας σε αντιθέσεις εκτέλεσης ο Σίμος Παπάνας είχε κλέψει τις καρδιές των ακροατών. Η σαφήνεια των μουσικών σκέψεων και το πάθος της δεξιολογικής ερμηνείας συνενώνονται μεταξύ τους σ’ ένα εντυπωσιακό καλλιτεχνικό αποτέλεσμα που δικαιοματικά άξιζε τις ενθουσιώδεις ιαχές...’

- δημοσιευμένη κριτική για την ερμηνεία της *1ης Σουίτας* του Σίμου Παπάνα σε εκτέλεση από το συνθέτη-23.08.04, Thuringische Allgemeine

‘...η μουσική επένδυση του Σίμου Παπάνα ήταν μαγευτική και πρωτότυπη...’

- δημοσιευμένη κριτική για τη μουσική του Σ. Παπάνα για το γαπωνέζικο χοροθέατρο “Blue Rocks” της Izumi Ashizawa- Backstage

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

σοπράνο

44

Γεννήθηκε στον Πειραιά. Άρχισε να μαθαίνει πιάνο στα επτά της χρόνια και φωνητική στα δεκατέσσερα στο Εθνικό Ωδείο. Συνέχισε τις σπουδές της στο Ωδείο του Μιλάνου. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της στη *Sonnambula*, σε μια παράσταση της Λυρικής Σκηνής. Ο Ιταλός σκηνοθέτης Giuseppe di Tomazi την κάλεσε τότε για ακροάσεις στη Ρώμη.

Εκεί ξεκίνησε η διεθνής σταδιοδρομία της τραγουδώντας στο La Fenice στην παγκόσμια πρεμιέρα της όπερας *Due illustri rivali* του Mercadante και στο έργο *Il corsaro* του Verdi. Στη Ρώμη την άκουσε ο Claudio Abbado και της πρότεινε να λάβει μέρος στη *Simon Boccanegra* στη Σκάλα του Μιλάνου.

Τραγούδησε στο Παρίσι τη *Lucrezia Borgia* του Donizetti, μια όπερα που λόγω των ιδιαίτερων δυσκολιών της σπάνια παιζόταν. Η κριτική υπήρξε ενθουσιαστική. Την αποκάλεσαν «Νέα Κάλλας». Ακολούθησαν τα έργα *Gianni Schicci* στην Όπερα των Παρισίων, *Ernani* στο Λονδίνο με τους

Nicolai Giaouron και Pierro Capuccili και *La Bohème* στο Théâtre de la Monnaie των Βρυξελλών με τον José Carreras.

Στις Βρυξέλλες την εντόπισε ο Maurice Béjart που έψαχνε για δέκα χρόνια την ιδανική Violetta και της εμπιστεύτηκε τον ομώνυμο ρόλο στην *Traviata*. Στην Τουλούζη υποδύθηκε το ρόλο της Micaela στην *Carmen* του Michel Plasson. Γενικά έχει τραγουδήσει στις όπερες *La Bohème* (Mimi) στη Φιλαδέλφεια με τον Luciano Pavarotti, *Sonnambula* στο Παρίσι, *I Puritani* στο Λονδίνο και *Anna Bolena* στο Liceo της Βαρκελώνης με διευθυντή ορχήστρας τον Carlo Felice Cilario. Συνεργάστηκε με τον Pier Luizi Pizzi, το μαέστρο Alberto Zedda και τον Jean Claude Aungay. Οι κριτικές έκαναν λόγο για μια καλλιτέχνιδα που συνέχιζε τη μεγάλη παράδοση του belcanto, ενώ στο ρεπερτόριό της περιλαμβάνονται και έργα, όπως *Pyramos and Thisbe*, *I Vespri Siciliani*, *Συμφωνία αρ. 4* του Mahler, *Stabat Mater* του Rossini και του Pergolesi, *Don*

Carlos, Requiem του Verdi, Faust, Roméo et Juliette, Mireille του Gounod και *Mahagonny* του Kurt Weill. Έχει δώσει ρεσιτάλ με lieder και συμμετείχε στο Φεστιβάλ της Μπρατισλάβα τραγουδώντας τις όπερες *Tosca* και *Norma*. Περιόδευσε σε Αμερική, Αγγλία, Γαλλία και στις πρώην ανατολικές χώρες. Τραγούδησε στη Νιμ την *Anna Bolena* (1982) και συμμετείχε στα εγκαίνια της νέας όπερας της Compiègne (1992).

Μετά την επιστροφή της στην Ελλάδα τραγούδησε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών τα έργα *Lucrezia Borgia* και *Requiem*, ενώ έδωσε ένα ρεσιτάλ (*Σερενάτα & Προσευχή με άρπα, πιάνο, κιθάρα και φλάουτο*). Επίσης, έχει τραγουδήσει τη *Norma* (1996) και την *Anna Bolena* σε μορφή concertante (1998).

Συμμετείχε στη «Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα 1997» σε συναυλία με τη συνοδεία της Ορχήστρας της Ουγγρικής Κρατικής Όπερας. Έχει λάβει μέρος στα Φεστιβάλ Πάτρας (1998) και Αρχαίας Ολυμπίας (1999). Στο Παρίσι έδω-

σε μια τιμητική συναυλία για τα είκοσι χρόνια από το θάνατο της Μαρίας Κάλλας στην Opéra Comique το 1997, ξεκινώντας την προσπάθεια για τη δημιουργία ενός νέου κτιρίου για τη στέγαση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και την ίδρυση της Μουσικής Ακαδημίας στο όνομα της Μαρίας Κάλλας. Για το σκοπό αυτό έδωσε σειρά συναυλιών, όπως τη συναυλία στο Kensington Palace του Λονδίνου το 2000, το ρεσιτάλ στη Λυρική Σκηνή Αθηνών με την Ορχήστρα της Ουγγρικής Κρατικής Όπερας το 2001, καθώς και το ρεσιτάλ στην Πινακοθήκη του Πρόδρομου και της Λένας Εμφιετζόγλου το 2002. Το 2000 ίδρυσε την Εταιρία για τη Δημιουργία του Νέου Κτιρίου της Ελληνικής Λυρικής Σκηνής και Ακαδημίας "Maria Callas", μέσω της οποίας ως Πρόεδρος του Δ.Σ., συνεχίζει τις επίπονες προσπάθειες για το έργο ζωής που η ίδια έχει αφιερωθεί τα τελευταία οκτώ χρόνια.

ΚΥΡΟΣ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗΣ

βαρύτονος

46

Ο βαρύτονος Κύρος Πατσαλίδης είναι ένας από τους σημαντικότερους σύγχρονους καλλιτέχνες της Κύπρου, που ακολουθεί μια σημαντική διεθνή σταδιοδρομία τόσο στο χώρο της όπερας όσο και στο χώρο των συμφωνικών συναυλιών.

Σπούδασε μονωδία στο Ωδείο Αθηνών (τάξη Κιτικής Μορφονιού), από όπου αποφοίτησε με Αριστείο και Διάκριση.

Με υποτροφία του «Ταμείου Μουσικής και Καλών Τεχνών» της Κύπρου συνέχισε τις σπουδές του στη Βιέννη, υπό την καθοδήγηση των παγκοσμίως γνωστών βαρύτονων Walter Berry και Gottfried Hornik.

Ταυτόχρονα σπούδασε τραγούδι στην Ανωτάτη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης.

Συμμετείχε ενεργά σε σεμινάρια κλασικού τραγουδιού, όπου διδάξαν οι Κώστας Πασχάλης, Ileana Cotrubas, Jannet Pilou και Luici Alva και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Μιλάνο και στην Μόντενα της Ιταλίας, μελετώντας ρεπερτόριο όπερας με τον μαέστρο Adalberto Tonini

και τεχνική τραγουδιού με τους Arrigo Pola και Simone Badi.

Το 1995 κέρδισε το Α' βραβείο στο Διεθνή Διαγωνισμό Τραγουδιού στην Κρατική Όπερα της Βουδαπέστης, όπου πρόεδρος της επιτροπής ήταν η δημοφιλής σοπράνο Dame Joan Sutherland.

Την ίδια περίοδο άρχισε τη διεθνή του σταδιοδρομία ερμηνεύοντας με επιτυχία τους κύριους ρόλους G. Germont και Belcore στις παραγωγές όπερας *La Traviata* και *L'Elisir d'amore* στη Βιέννη και στη Βερόνα αντίστοιχα.

Έχοντας πετύχει διεθνή αναγνώριση εμφανίζεται σε σημαντικές ευρωπαϊκές σκηνές, όπως Teatro Filarmonico-Arena di Verona, Staatsoper Wien, Prag και Maribor, Nationaltheater Kassel, Teatro Jovellanos Di Gijon, Teatro Comunale di Spoleto, Stadttheater Linz, Musikverein Wien, Konzerthaus Wien, München και Berlin, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης κ.ά. Επίσης έχει λάβει μέρος σε διεθνή φεστιβάλ όπως τα Wiener Festwochen, Due Mondi-Spoleto,

Wratislavia Cantans-Polen, Kuhmo International Chamber Music Festival-Finland, Opera Festival Leon-Espania, Athens International Festival, Φεστιβάλ ΔΗΜΗΤΡΙΑ, Opera Festival de Asturias, St.Margariten-Opera Festival-Austria, Kypria International Festival, Pafos Aphrotide Festival κ.ά.

Τραγούδησε σαν σολίστ σε συναυλίες με πολλές συμφωνικές ορχήστρες, όπως Berliner Symphoniker, Robert Schumann Philharmonie, St. Petersburg Kammer Philharmonie, Orchestra Dell'Arena di Verona, Akademischer Orchesterverein Wien, European Union Youth Orchestra, Virtuosi di Moscow, Νέα Συμφωνική Ορχήστρα Βουλγαρίας και Μόσχας, με όλες τις σημαντικές ορχήστρες της Ελλάδας, με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου κ.ά.

Την τελευταία δεκαετία συνεργάζεται σε τακτά διαστήματα με την Εθνική Λυρική Σκηνή.

Το ρεπερτόριο του περιλαμβάνει πρωταγωνιστικούς ρόλους από έργα προκλασικών, κλασικών

και σύγχρονων συνθετών, όπως των G. Verdi, W. A. Mozart, G. Donizetti, G. Rossini, G. Puccini, G. Bizet, C. Monteverdi, J .S. Bach, L. v .Beethoven, R. Wagner, K. Orff, K. Weill, Μ. Καλομοίρη, Μ. Θεοδωράκη κ.ά.

Μεταξύ των σημαντικότερων ρόλων του οπερατικού ρεπερτορίου που έχει ερμηνεύσει με μεγάλη επιτυχία είναι οι Macbeth (*Macbeth*), G. Germont (*La Traviata*), Rigoletto (*Rigoletto*), Renato (*Un ballo in maschera*), Enrico (*Lucia di Lammermoor*), Belcore (*L'Elisir d'amore*), Marcello (*La Bohème*), Don Giovanni (*Don Giovanni*), Guglielmo (*Così fan Tutte*), Conte (*Le Nozze di Figaro*), Alfio (*Cavalleria Rusticana*), Escamilio (*Carmen*) κ.ά.

Μεταξύ άλλων ερμήνευσε το ρόλο του Omar στη διεθνή παραγωγή της όπερας του G. Rossini *L'Assedio di Corinto* (*Η Πολιορκία της Κορίνθου*), που πραγματοποιήθηκε στον αρχαιολογικό χώρο της Κορίνθου, στα πλαίσια των εκδηλώσεων της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας 2004, μαζί

με τους Luciana Serra, Daniela Barcellona και Gregory Kunde.

Τον Ιούνιο του 2007 εμφανίστηκε με ιδιαίτερη επιτυχία στο Ηρώδειο στα πλαίσια του διεθνούς Φεστιβάλ Αθηνών, στην παραγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής *Carmen*, ερμηνεύοντας τον κύριο ρόλο του Escamilio δίπλα στη διακεκριμένη μεσόφωνο Denyce Graves.

Με τεράστια επιτυχία τραγούδησε το ρόλο του Marcello στην καινούργια παραγωγή της όπερας *La Bohème* το Φεβρουάριο του 2009, μαζί με τον τενόρο Richard Leenich και την υψίφωνο Montserrat Marti.

Ευτύχησε να συνεργαστεί με διακεκριμένους διευθυντές ορχήστρας μεταξύ των οποίων οι Recharh Bonynghe, Andrea Licata, Vladimir Askenazy, Geza Oberfrank, Jacek Kaspszyk, Vladimir Ponkin, Skip Sempe, Niels Muus, Tobias Foskett, Μιλτιάδης Καρύδης, Κωνσταντίνος Καρύδης, Λουκάς Καρυτινός, Βύρων Φιδετζής, Μύρων Μιχαηλίδης, Άλκης Μπαλτάς, Ηλίας Βουδούρης και Νίκος Αθηναίος.

Συνεργάστηκε επίσης με σημαντικούς σκηνοθέτες όπως οι Gianfranco de Bosio, Prof. Friedrich Götz, Lina Wertmüller, Planen Kartaloff, Danielle Abbado, Michael Leinert, Aike Grams, Craham Vik, Guy Joosten, Σπύρος Ευαγγελάτος, Σέργιος Βαφειάδης, Βασίλης Νικολαΐδης και Μιχάλης Κακογιάννης.

Έχει εκπροσωπήσει την ιδιαίτερη του πατρίδα (Κύπρο) σε διάφορες διεθνείς διοργανώσεις με μεγάλη επιτυχία ("Grand Concert-Welcome to the Union" και "Kulturjahrs der Zehn"), όπου έγιναν στις μεγάλες αίθουσες συναυλιών των Μεγάρων Μουσικής στη Βιέννη και στο Βερολίνο αντίστοιχα, στα πλαίσια των εορτασμών της Διεύρυνσης της Ε.Ε. και στο επίσημο τελετουργικό για την υποδοχή της Ολυμπιακής Φλόγας το 2004 στην Κύπρο.

Έχει τιμηθεί από πολιτικούς, πολιτιστικούς φορείς και οργανισμούς για την πολύτιμη προσφορά του στα πολιτιστικά δρώμενα της Κύπρου.

Είναι επίσης απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΓΟΥΡΟΣ

πιάνο

Ο Arthur Rubinstein είπε: «*Ευχαριστώ το Θεό που με κράτησε ζωντανό ώστε να μπορέσω να ακούσω τον Σγούρο να παίζει. Είναι ο καλύτερος πιανίστας που έχω ακούσει, ακόμα και από τον εαυτό μου*». Τότε έβγαλε το χρυσό του ρολόι και το έβαλε στον καρπό του Δημήτρη Σγούρου, σαν να του παρέδιδε τη σκυτάλη. Δύο μήνες αργότερα, πέθανε.

Παιδί ακόμα, ο Σγούρος άκουσε αυτούς τους ύμνους του Rubinstein. Έκτοτε εξέπληξε τους φιλόμουςους όλου του κόσμου με το εκπληκτικό ταλέντο του.

Φημισμένος στον κόσμο της κλασικής μουσικής, ο Σγούρος έχει εμφανιστεί στις μεγαλύτερες αίθουσες συναυλιών, όπως το Carnegie Hall της Νέας Υόρκης, το Royal Festival Hall του Λονδίνου, τη Φιλαρμονική του Βερολίνου, την Όπερα του Σίδνεϊ και το Ωδείο Ηρώδου του Αττικού στην Αθήνα. Συνεργάστηκε με μερικούς από τους μεγαλύτερους μαέστρους και ορχήστρες του κόσμου, όπως τη Φιλαρμονική του Βερολίνου, τη Συμφωνική του Λονδίνου και του BBC, την

London Philharmonia, την Αγγλική Ορχήστρα Δωματίου, τη Συμφωνική της Οξφόρδης και της Βιέννης, τη Santa Cecilia της Ρώμης, την N.S.O. της Μαδρίτης, τις Dallas & Fortworth Symphonies, τη Συμφωνική NHK της Ραδιοφωνίας της Ιαπωνίας, τις Συμφωνικές του Σίδνεϊ και της Μελβούρνης στην Αυστραλία και πολλές άλλες.

Γεννημένος στην Αθήνα το 1969, ο Δημήτρης Σγούρος ξεκίνησε την καριέρα του σαν οκτάχρονο παιδί-θαύμα στο Ωδείο Αθηνών, όπου, μέχρι να ολοκληρώσει τις σπουδές του, είχε κερδίσει κάθε βραβείο. Συνέχισε τις μουσικές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ και στη Βασιλική Μουσική Ακαδημία του Λονδίνου, από την οποία αποφοίτησε με 98% –τον υψηλότερο βαθμό που δόθηκε ποτέ από την Ακαδημία. Το 1982 σε ηλικία 12 ετών, έκανε το ντεμπούτο του στο Carnegie Hall με την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ουάσινγκτον, υπό τη διεύθυνση του Mstislav Rostropovich, παίζοντας το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 3* του S. Rachmaninoff.

Έχει ηχογραφήσει δεκαπέντε άλμπουμ που κυκλοφορούν σε πολλές χώρες, με συνθέσεις για

σόλο πιάνο των: Schumann, Brahms, Beethoven, Chopin, Liszt και Mozart, καθώς και το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 3* του Rachmaninoff με τη Φιλαρμονική του Βερολίνου, το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1* και τη *Φαντασία* του Tchaikovsky με τη Φιλαρμονική του Λονδίνου, το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 2* του Liszt με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Σλοβενίας και, μεταξύ άλλων, το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1 και 2* του Brahms με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Σόφιας.

Ο Σγούρος συνδυάζει την τέχνη με την εκπαίδευση. Έχει προσκληθεί να δώσει διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, στη Μουσική Σχολή Toho Gakuen του Τόκιο, στο Πανεπιστήμιο Bilkent της Άγκυρας, στο Southern Methodist University του Ντάλας στο Τέξας και στο Νέο Ωδείο της Θεσσαλονίκης. Έχει τιμηθεί με το διεθνές βραβείο “Leonardo da Vinci” και το βραβείο “Melvin Jones”, καθώς και με πολλές ακόμη ελληνικές και διεθνείς διακρίσεις. Το 1988 καθιερώθηκε ένα φεστιβάλ στο όνομά του στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας. Έκτοτε, «Φεστιβάλ Σγούρου» οργανώνονται σε πόλεις στις δύο άκρες του πλανήτη, όπως το Άμστερνταμ και η Σιγκαπούρη.

Τον έχουν αποκαλέσει «μουσικό φαινόμενο» και «ελληνικό μύθο» και πολλοί τον συγκρίνουν

ακόμα και με τον Mozart. Ο Yevgeni Svetlanov, ο μεγάλος Ρώσος μάεστρος, έχει πει: «*Ο καθένας μας θα ήθελε να έχει έναν Σγούρο κοντά του*».

Το Μάιο του 1995 έπαιξε στο St. James Palace του Λονδίνου, μπροστά σε κοινό που περιελάμβανε προσωπικότητες όπως οι Βασιλείς της Σουηδίας, ο Δούκας του Κεντ και 300 ακόμη διακεκριμένοι προσκεκλημένοι. Το Σεπτέμβριο του 1997, προσκεκλημένος στην επέτειο για τα 850 χρόνια της Μόσχας, ερμήνευσε το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 3* του S. Rachmaninoff στη Μεγάλη Αίθουσα του Ωδείου της Μόσχας. Το ντεμπούτο του στη Ρωσία χαιρέτιστηκε με ύμνους από τον κριτικό Nikita Michalov: «*Είδαμε έναν μεγάλο πιανίστα να ερμηνεύει ένα κοντσέρτο ενός μεγάλου Ρώσου συνθέτη, όπως μόνον ένας Ρώσος θα μπορούσε*», ενώ η Πράβντα έγραψε: «*Η εκτέλεση, το παίξιμο και η ερμηνεία του κοντσέρτου έγιναν δεκτές με θέρμη από το κοινό της Μόσχας*».

Το 1998 έκανε το ντεμπούτο του στη Ρουμανία με ρεσιτάλ έργων για σόλο πιάνο και άλλων με συνοδεία ορχήστρας, σε όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας. Στη διάρκεια δύο μεγάλων περιοδειών το Μάρτιο και τον Οκτώβριο της ίδιας χρονιάς, που μεταδόθηκαν από τηλεοπτικούς σταθμούς, κέρδισε τις καρδιές και την αγάπη των Ρουμάνων.

Το Μάρτιο του 1999 έκανε την πρώτη του περιοδεία στη Νότια Αφρική, με ρεσιτάλ για σόλο πιάνο και με τη συνοδεία της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας του Γιοχάνεσμπουργκ, σε πόλεις όπως το Κέιπ Τάουν, το Ντουρμπάν, η Πραιτόρια και το Γιοχάνεσμπουργκ.

Τον Ιούνιο του 2000 ο Δημήτρης Σγούρος προσκλήθηκε να δώσει την εναρκτήρια συναυλία για τα επίσημα εγκαίνια του Θεάτρου Bilkent Odeon, δυναμικότητας 4.000 θέσεων, στην Άγκυρα της Τουρκίας. Μαζί με τη Συμφωνική Ορχήστρα Bilkent και το μαέστρο Güner Aykal, ερμήνευσε το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 3* του Rachmaninoff με τρομερή επιτυχία. Οι κριτικοί είπαν: «*Το Τρίτο Κοντσέρτο του Rachmaninoff είναι γεμάτο τεχνικές δυσκολίες. Μόνο ο Σγούρος, ένας γίγαντας του πιάνου, μπορούσε να το παίξει με τόσο ευαισθησία!*».

Τον Απρίλιο του 2000 έκανε το ντεμπούτο του με ρεσιτάλ για σόλο πιάνο στο Carnegie Hall και ηχογράφησε ένα νέο CD για την Elysium με έργα για σόλο πιάνο, το οποίο περιελάμβανε δύο έργα από το ρεσιτάλ του – τη *Φαντασία σε ντο μείζονα* του Schumann και τη *Σονάτα για πιάνο αρ. 3* του Brahms.

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, ο Δημήτρης Σγούρος προσκλήθηκε να συμμετάσχει σε δύο μεγαλειώδεις παραστάσεις για την έλευση, την αφή και τη διανυκτέρευση της ολυμπιακής φλόγας στο Βόλο και στην Αθήνα. Στην πρώτη πόλη ερμήνευσε το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 2* του Rachmaninoff με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στην παραλία, παρουσία 18.000 θεατών! Στην Αθήνα, η μεγάλη εορτή έγινε στο Ηρώδειο την παραμονή της έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων, όπου ερμήνευσε το *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1* του D. Shostakovich με την Ορχήστρα των Πατρών. Γενικότερα έχει εμφανιστεί επανειλημμένα σε εκδηλώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων του Λος Άντζελες, της Ατλάντα, του Σίδνεϊ, της Αθήνας και του Πεκίνο.

Τον Ιούνιο του 2005 εμφανίστηκε σε γκαλά στο Carnegie Hall της Νέας Υόρκης προς ενίσχυση των πληγέντων από το τσουνάμι. Τον Οκτώβριο του 2005 έπαιξε στο Κρεμλίνο της Μόσχας για τα 60 χρόνια από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, συνοδευόμενος από την Ορχήστρα του Θεάτρου Bolshoi.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΟΥΣΑΜΟΓΛΟΥ

βιολί

52

Ο Αντώνης Σουσάμογλου είναι εξάρχων βιολιστής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Γεννημένος στη Θεσσαλονίκη το 1976, σπούδασε βιολί και ανώτερα θεωρητικά στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης. Συνέχισε τις σπουδές του στο Βερολίνο, στη Hochschule der Künste, με υποτροφίες του ιδρύματος «Τέχνη» - κληροδότημα Αθηνάς Δημητριάδου και του κοινωφελούς ιδρύματος «Αλέξανδρος Ωνάσης» και αποφοίτησε με άριστα. Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ακαδημία Hanns Eisler του Βερολίνου και στο Guildhall School of Music and Drama του Λονδίνου. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του, λαμβάνοντας τον τίτλο του "Konzertexamen" από την Ακαδημία του Rostock. Σημαντικοί δάσκαλοί του υπήρξαν οι D. Takeno, Chr. Poppen, I. Gronich, P. Arnaoudov, B. Hartog, Στ. Καφαντάρης και Χρ. Σαμαράς (ανώτερα θεωρητικά).

Εμφανίζεται τακτικά ως σολίστ με ορχήστρες παράλληλα με τη δραστηριότητα του στη μουσική δωματίου. Έχει συμπράξει με τις Κρατικές Ορχήστρες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με την Καμεράτα – Ορχήστρα φίλων της μουσικής, με την Ορχήστρα των Χρωμάτων, τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, την ορχήστρα του City University of London, τη Συμφωνική της Ακαδημίας της Σόφιας, την Ορχήστρα των Πατρών κ.ά.

Στις εμφανίσεις του περιλαμβάνονται συναυλίες σε σημαντικές αίθουσες (Kammermusiksaal της Φιλαρμονικής του Βερολίνου, St. John's Smith Square του Λονδίνου, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης κ.ά.).

Το 1994 εκπροσώπησε την Ελλάδα στον 7ο Διαγωνισμό Νέων της Eurovision. Έχει κερδίσει πληθώρα βραβείων και διακρίσεων μεταξύ των οποίων υποτροφίες του Ιδρύματος Ωνάση, της Εταιρίας «Τέχνη», βραβεία στους διαγωνισμούς βιολιού «Α. Μακρής» και «Α. Σαλιέλ», στους διαγωνισμούς μουσικής δωματίου της Helexro, του Banzendorf (Γερμανία) και του Chieri (Ιταλία), ενώ έχει τιμηθεί από την πόλη της Βέροιας για τη δραστηριότητά του.

Διετέλεσε Α΄ Κορυφαίος της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, ενώ από το 2008 είναι Διδάκτορας του Πανεπιστημίου City του Λονδίνου. Ο δίσκος "Don't mind the gap" σε στίχους και μουσική Αντώνη Σουσάμογλου και Φαίδωνα Καλοτεράκη κυκλοφορεί από την εταιρία "Polytroron".

«Βιολιστής υψηλής μουσικής ευφυΐας»
- Ελευθεροτυπία

«Τεχνική, αντίληψη και συναίσθημα σε αγαστή συνεργασία» - Καθημερινή

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΟΥΦΕΞΗΣ

πιάνο

Ένας διεθνώς διακεκριμένος μουσικός με μεγάλη σταδιοδρομία και πολυσήμαντη παρουσία στο μουσικό χώρο. Ως σολίστ έχει κερδίσει την αναγνώριση της παγκόσμιας μουσικής κοινότητας. Ως διευθυντής ορχήστρας έχει αποσπάσει επαινετικές κριτικές και σχόλια για το έργο του. Ως δάσκαλος αποτελεί σημείο αναφοράς για τους μαθητές του, για την αμεσότητα με την οποία τους μεταδίδει τη δεξιοτεχνία και το πάθος του για τη μουσική. Έχει τιμηθεί από την Κυπριακή Κυβέρνηση με το Μετάλλιο του Ζήνωνα για την προσφορά του στον πολιτισμό.

Ο Δημήτρης Τουφεξής γεννήθηκε στην Αίγυπτο, όπου σε ηλικία 3 ετών μύηθηκε στον κόσμο της μουσικής από τον πατέρα του. Το ταλέντο του στο πιάνο φάνηκε νωρίς. Σε ηλικία μόλις 10 ετών απέσπασε διπλή υποτροφία από την περίφημη Julliard School of Music της Νέας Υόρκης, όπου πραγματοποίησε όλες τις μουσικές σπουδές του. Ενθουσίασε τους κριτικούς από το ντεμπούτο του

κιόλας στο Carnegie Hall της Νέας Υόρκης και στο Kennedy Center της Ουάσινγκτον. Στη σταδιοδρομία του κέρδισε πολλές διακρίσεις και βραβεία όπως το Katherine Tuck, το βραβείο των New York Times, το Α' βραβείο στο Διεθνές Διαγωνισμό Πιάνου Three Rivers, που επιχορηγείται από την Κρατική Ραδιοφωνία και τη Συμφωνική του Πίτσμπουργκ, καθώς και το βραβείο Wurlitzer και μάλιστα για 4 συνεχείς φορές. Διέγραψε μια θριαμβευτική πορεία σε ολόκληρο τον κόσμο. Έχει δώσει εκατοντάδες συναυλίες στις μεγαλύτερες αίθουσες της Αμερικής, της Ευρώπης και της Ασίας. Έχει εμφανιστεί ως σολίστ με τις πιο σημαντικές συμφωνικές ορχήστρες του κόσμου. (Νέας Υόρκης, Βοστώνης, Πίτσμπουργκ, Χονολουλού, Σπάιτλ, Σαν Φρανσίσκο, Φλόριντα, Πενσυλβάνια, Δρέσδης, Λονδίνου, πρώην Γιουγκοσλαβίας, Βιέννης, Βουκουρεστίου, Ρωσίας, Ταϊβάν, Ταϊλάνδης, Μεξικού, Κολομβίας, Βραζιλίας, Κύπρου, Αυστραλίας, Ελβετίας, Αθήνας, Θεσσαλονίκης κ.ά.).

Έχει εμφανιστεί σε 50 Πολιτείες των ΗΠΑ, όπου πραγματοποίησε περιοδείες σε ετήσια βάση, ενώ έχει επίσης παίξει 10 φορές στο Λευκό Οίκο, παρουσία του προέδρου των Η.Π.Α., περισσότερες από 40 φορές στο Lincoln Center και αρκετές φορές στον Ο.Η.Ε. Το 2000 εμφανίστηκε με μεγάλη επιτυχία στο Wigmore Hall του Λονδίνου και αργότερα πραγματοποίησε περιοδεία στη Γερμανία με τη Φιλαρμονική της Ανατολικής Σαξονίας. Έχει παίξει στα φεστιβάλ Caramoor (Νέα Υόρκη), Bar Harbor (Μέιν), Three Rivers (Πίτσμπουργκ) και Gina Bachauer (Χαλκιδική). Έχει επανειλημμένα εμφανιστεί ως σολίστ με ορχήστρες στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Κέρδισε τη διεθνή αναγνώριση με ένα ευρύτατο ρεπερτόριο, με έμφαση στα έργα των Μπαχ, Μότσαρτ, Μπετόβεν, Σοπέν, Ραχμάνινοφ, Ντεμπυσσύ και Γκέρσουιν.

Ο ίδιος δεν κρίνει την προτίμησή του στους Ρώσους συνθέτες.

Ο Δημήτρης Τουφεξής θυμάται πάντα τις συνεργασίες του με τους κορυφαίους μαέστρους Bernstein, Previn, Johannis, Maazel, Rudel, Katims, Fiddler, Schneider και Mehta, αλλά και με τους Sunshine, Spieth, Chung, Καρυτινό, Φιδετζή και Μιχαηλίδη. Ο ίδιος έχει διευθύνει με επιτυχία τη Φιλαρμονική του Βουκουρεστί-

ου, το Brandenburg Ensemble, τις Κρατικές Ορχήστρες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Ορχήστρα Δωματίου του Λονδίνου και L.V.C.O., την Ορχήστρα Δωματίου και τη Χορωδία του Αμερικανικού Κολλεγίου Ελλάδος (Deree, τις οποίες και ίδρυσε) και τη Feminarte. Δίδαξε για πολλά έτη στο Lehigh University και το Moravian University και για 2 έτη στη Julliard School of Music. Επίσης, καλείται συχνά να διδάξει σε σεμινάρια πιάνου στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει επανειλημμένα διατελέσει μέλος επιτροπών Διεθνών Διαγωνισμών Πιάνου. Είναι μόνιμος καλλιτέχνης-καθηγητής στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος τα τελευταία 20 έτη. Πολλοί μαθητές του έχουν διαπρέψει στο χώρο της μουσικής ως μαέστροι και πιανίστες. Πρόσφατα έκανε στο Λονδίνο μια σειρά ηχογραφήσεων για το BBC και έχει πραγματοποιήσει περισσότερες από 360 τηλεοπτικές εμφανίσεις. Έχει ηχογραφήσει πέντε δίσκους με τη Musical Heritage στις ΗΠΑ, τρεις με τη Phillips και έναν με το Φίλιππο Νάκα στην Ελλάδα. Το CD του "Romantic Piano Masterpieces Vol. 1" με έργα Μέντελσον, Σοπέν και Λιστ ήρθε πρώτο σε πωλήσεις το 1992 και εξαντλήθηκε. Πέραν του ερμηνευτικού του έργου, συνθέτει από 6 ετών.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΙΤΣΕΛΙΚΗΣ

βιολοντσέλο

Ο Γιάννης Τσιτσελικής γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1972.

Αποφοίτησε από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και πήρε το δίπλωμά του παμψηφεί με άριστα το 1990. Πρώτος σημαντικός δάσκαλός του στο βιολοντσέλο υπήρξε ο Μανόλης Καζαμπάκας. Συμπλήρωσε τις σπουδές του με υποτροφίες στο Royal College of Music του Λονδίνου με τον William Pleeth, στο Eastman School of Music των Ηνωμένων Πολιτειών με τον Steven Doan και τις τελειοποίησε με τον Janos Starker στο Indiana University των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου πήρε το "Master of music" το 1998.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών, τιμήθηκε για την καλλιτεχνική του πορεία από την Ακαδημία Αθηνών με το βραβείο «Σπύρου Μοντσενίγου» (1996) και κατέχει σήμερα τη θέση κορυφαίου βιολοντσελίστα στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών.

Έχει συμπράξει ως σολίστ με σημαντικές ορχήστρες της Ελλάδας και του εξωτερικού όπως: Καμεράτα Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής, Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, Ορχήστρα Δωματίου «Βιρτουόζοι της Μόσχας», Φιλαρμονική Haydn της Βιέννης, Φιλαρμονική Ορχήστρα της Οδησού κ.ά. Συμμετείχε ως κορυφαίος βιολοντσελίστας στην Ορχήστρα του Φλωρεντινού Μαΐου (Orchestra del Maggio Musicale Fiorentino) υπό τον Zubin Mehta. Προσκλήθηκε επανειλημμένα στα Φεστιβάλ Αθηνών, ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ Θεσσαλονίκης κ.ά. Είναι μέλος, ως κορυφαίος βιολοντσελίστας, της Παγκόσμιας Ορχήστρας για την Ειρήνη (World Orchestra for Peace), την οποία διευθύνει ο Valery Gergiev.

Επιμέλεια: Πηνελόπη Μπαρμπετάκη

ΜΥΡΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Αρχιμουσικός - Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης

56

Ο Μύρων Μιχαηλίδης είναι ένας από τους σημαντικότερους και πλέον προικισμένους έλληνες μαέστρους της νεότερης γενιάς.

Έχει διευθύνει πολλές σημαντικές ορχήστρες στη Γερμανία, την Τσεχία, τη Σλοβακία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, την Ταϊβάν. Στο κατάλογο των ορχηστρών που διευθύνει συγκαταλέγονται η Συμφωνική του Βερολίνου, η Φιλαρμονική του Βουκουρεστίου, η Ορχήστρα της Ραδιοφωνίας της Πράγας, η Φιλαρμονική της Μπρατισλάβα, η Ορχήστρα της Όπερας της Ανατολικής Σαξονίας κ.ά. Στην Ελλάδα έχει συνεργαστεί επανειλημμένως με όλες τις ορχήστρες. Συνεργάζεται επίσης σε τακτική βάση με την Εθνική Λυρική Σκηνή.

Συμμετείχε ως Διευθυντής Ορχήστρας σε Φεστιβάλ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και σε επετειακές εκδηλώσεις. Τον Δεκέμβριο του 2007 διηύθυνε την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης σε μία ιστορική εμφάνιση στην Αίθουσα Συναυλιών της Απαγορευμένης

Πόλης του Πεκίνου. Επρόκειτο για ένα από τα σημαντικότερα καλλιτεχνικά γεγονότα του Πολιτιστικού Έτους της Ελλάδας στην Κίνα, στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων του 2008.

Έχει συνεργασθεί με διάσημους καλλιτέχνες όπως: Aldo Ciccolini, Paul-Badura Scoda, Κυπριανό Κατσαρή, Shlomo Mintz, Salvatore Accardo, June Anderson, Cheryl Studer, Fazil Say, Μαρτίνο Τιρίμο και άλλοι.

Από το 1999 έως το 2004 διατέλεσε μόνιμος αρχιμουσικός στην Όπερα της Ανατολικής Σαξονίας στη Γερμανία. Από τον Ιούλιο του 2004 είναι ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Το πρώτο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με την αγγλική εταιρεία NAXOS ήταν μια παραγωγή που εγκαινίασε τη νέα σειρά Greek Classics της μεγάλης δισκογραφικής εταιρείας. Υπό τη διεύθυνση του Μύρωνα Μιχαηλίδη, συμπράττει

ο διεθνούς φήμης σαξοφωνίστας Θόδωρος Κερκέζος, σε Α' παγκόσμια ηχογράφιση έργων Ελλήνων συνθετών. Τον Φεβρουάριο του 2007, το CD αυτό απέσπασε το βραβείο ποιοτικής δισκογραφίας "Supersonic" του έγκυρου περιοδικού Pizzicato (Λουξεμβούργο). Επίσης, έχει πραγματοποιήσει παραγωγή CD με το *Άξιον Εστί* του Μίκη Θεοδωράκη, καθώς και ηχογραφήσεις για το Τρίτο Πρόγραμμα με την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ.

Στις ξεχωριστές δισκογραφικές δραστηριότητες του Μύρωνα Μιχαηλίδη ανήκει η ηχογράφιση των *Κοντσέρτων αρ. 3 και 4* του Μπετόβεν με τον διάσημο πιανίστα Άλντο Τσικολίνι και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

Όσον αφορά το συγγραφικό του έργο, ιδιαίτερη μνεία αξίζει στη συγγραφή εξειδικευμένης καλλιτεχνικής και τεχνικοοικονομικής μελέτης για τη δημιουργία Συμφωνικής Ορχήστρας στην Ελλάδα (2003). Έχει αποσπάσει εξαιρετικές κριτικές για παραγωγές όπερας, συναυλίες

και ηχογραφήσεις σε ευρείας κυκλοφορίας έγκριτα περιοδικά, όπως το *Das Orchester*, το *Opernwelt*, το *Fanfare*, το *Grammophon*, και σε μεγάλες εφημερίδες, όπως η *Sächsische Zeitung*, η *Berliner Morgenpost*, η *Der Tagespiegel*, καθώς και τιμητικές διακρίσεις.

Σπούδασε πιάνο με τον Δημήτρη Τουφεξή στην Αθήνα και αργότερα σπούδασε Διεύθυνση Ορχήστρας στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Βερολίνου (Δίπλωμα Διεύθυνσης Ορχήστρας με Άριστα, 1996) με τον Hans-Martin Rabenstein. Παράλληλα, παρακολούθησε σεμινάρια Διεύθυνσης Ορχήστρας με τον Μιλτιάδη Καρύδη στην Ακαδημία Carl Maria von Weber της Δρέσδης και με τον Simon Rattle (Διευθυντή Φιλαρμονικής του Βερολίνου). Εκτός από τη μουσική μόρφωση απέκτησε και πανεπιστημιακή, αφού είναι πτυχιούχος του Τμήματος Νομικών και Οικονομικών Επιστημών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Friday **27/02/09**

starting at 21:00 Thessaloniki Concert Hall

Myron Michailidis conductor

Alexis Kostalas presentation

TSSO would like to thank all the soloists of the concert for their kind participation.

CELEBRATION GALA

G. F. Händel (1685-1759)

Overture from the *Music for the Royal Fireworks*, HWV 351

Duration: 6'

S. Michailidis (1905-1979)

Daylight at the Parthenon

Duration: 5'

The prayer of a modest

Duration: 6'

Kyros Patsalidis, baritone

A. Vivaldi (1678-1741)

Concerto for violin, flute and orchestra in D major, RV 512

III. Allegro

Duration: 3'

Nevart - Veron Galilea, flute

Christos Galileas, violin

G. Fauré (1845-1924)

Elegy, opus 24

Duration: 7'

Yannis Tsitselikis, violoncello

C. Gounod (1818-1893)

Aria "Oh Dieu! Que de bijoux"

(Jewel song)

from the opera *Faust*

Duration: 5'

Alexia Vourgaridou, soprano

J. Françaix (1912-1997)

Concerto for clarinet and orchestra

IV. Allegrissimo

Duration: 6'

Dionysios Grammenos, clarinet

F. Mendelssohn (1809-1847)

Concerto for violin, piano and orchestra in D minor

II. Adagio

Duration: 8'

Giorgos Demertzis, violin

Maria Asteriadou, piano

PROGRAM

L. v. Beethoven (1770-1827)

Concerto for piano and orchestra No. 5
in E flat major, opus 73

III. Rondo – Allegro

Duration: 10'

Giorgos Lazaridis, piano

INTERMISSION

I. Pizzetti (1880-1968)

Prelude from *Clytemnestra*

Duration: 4'

B. Martinů (1890-1959)

Duo concertante for 2 violins and orchestra, H 264

I. Poco allegro

Duration: 5'

Simos Papanas, violin

Antonis Sousamoglou, violin

G. Gershwin (1898-1937)

Extracts from *Rhapsody in Blue*

Duration: 7'

Dimitris Toufexis, piano

T. Albinoni (1671-1751)

Adagio for strings in G minor
(arrangement: Remo Giazotto)

Duration: 10'

M. Theodorakis (1925)

Cretan concertino for saxophone and orchestra
(arrangement: I. Samprovalakis)

I. Vivo

III. Allegro

Duration: 8'

Theodore Kerkezos, saxophone

G. Donizetti (1797-1848)

Aria “Piangete voi?...Al dolce guidami”
from the opera *Anna Bolena*

Duration: 7'

Vaso Papantoniou, soprano

P. I. Tchaikovsky (1840-1893)

Concerto for piano and orchestra No. 1
in B flat minor, opus 23

III. Allegro con fuoco

Duration: 7'

Dimitris Sgouros, piano

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ ΚΟΘ

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Μύρων Μιχαηλίδης

Α΄ ΒΙΟΛΙΑ

Εξάρχοντες

Σίμος Παπάνας

Αντώνης Σουσάμογλου

Αναπληρωτής

Ανδρέας Παπανικολάου

Κορυφαίοι Α΄

Μίκης Μιχαηλίδης

Γιώργος Πετρόπουλος

Θεόδωρος Πατσαλιδής

Tutti

Μαρία Δρούγου

Μαρία Σουρέρεφ

Ευάγγελος Παπαδημήτρης

Εύη Δελφινόπουλου

Κρυστάλλης Αρχοντής

Γιώργος Κανδυλίδης

Ανδρέας Παπανικολάου

Γκρέτα Παπά

Μαρία Σπανού

Ευτυχία Ταλακούδη

60

Χριστίνα Λαζαρίδου

Γιώργος Γαρυφαλλάς

Έκτορας Λάππας

Στράτος Κακάμπουρας

Β΄ ΒΙΟΛΙΑ

Κορυφαίοι Α΄

Ανθούλα Τζιμα

Ντάρια Κάτσιου

Κορυφαίοι Β΄

Αλκέτας Τζιαφέρης

Tutti

Μίμης Τοπσιδής

Θανάσης Θεοδωρίδης

Δέσποινα Παπαστεργίου

Isabelle Both

Ευαγγελία Κουζώφ

Πόπη Μυλαράκη

Ελευθέριος Αδαμόπουλος

Μαρία Εκλεκτού

Γιώργος Κουγιουμτζόγλου

Μικέλ Μιχαηλίδης

Ίγκορ Σελαλαμζιδής

Ίγγα Συμονίδου

Αναστασία Μισυρλή

Νίκος Τσανακάς

ΒΙΟΛΕΣ

Κορυφαίοι Α΄

Νεοκλής Νικολαΐδης

Χαρά Σειρά

Κορυφαίοι Β΄

Αντώνης Πορίχης

Αλεξάνδρα Βόλτσπ

Tutti

Φελίτσια Ποπίκα

Ειρήνη Παραλίκα

Χρήστος Βλάχος

Κατερίνα Μητροπούλου

Βιολέτα Θεοδωρίδου

Δημήτρης Δελφινόπουλος

Ρόζα Τερζιάν

Δημοσθένης Φωτιάδης

Πάυλος Μεταξάς

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Κορυφαίοι Α΄

Βασίλης Σαΐτης

Απόστολος Χανδράκης

Νημίτρι Γκουντίμοβ

Κορυφαίοι Β΄

Λίλα Μανώλα

Tutti

Ανθούλα Κοντογιαννάκη

Γιώργος Μανώλας

Βίκτωρ Δάβαρης

Δημήτρης Πολυζωϊδής

Γιάννης Στέφος

Χρήστος Γρίμπας

Μαρία Ανισέγκου

Δημήτρης Αλεξάνδρου

Ιωάννα Κανάτσου

Ζόραν Στέπιτς

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

Κορυφαίοι Α΄

Γιώργος Γράλιστας

Χαράλαμπος Χειμαριός

Κορυφαίοι Β΄

Γιάννης Χατζής

Ηρακλής Σουμελιδής

Tutti

Ελένη Μπουλασίκη

Ειρήνη Παντελίδου

Λεωνίδα Κυρίδης

Μιχάλης Σαπουντζής

Γιώργος Πολυχρονιάδης

ΦΛΑΟΥΤΑ

Κορυφαίοι Α΄

Νικόλαος Δημόπουλος

Κορυφαίοι Β΄

Γιάννης Ανισέγκος

Μάλαμα Χατζή

Tutti

Νίκος Κουκίης

ΟΜΠΟΕ

Κορυφαίοι Α΄

Δημήτρης Καλπαξίδης

Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β΄

Γιάννης Τσόγιας - Ραζάκοβ

Κωνσταντίνος Χασιώπης

Tutti

Θωμάς Μπριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Κορυφαίοι Α΄

Κοσμάς Παπαδόπουλος

Χρήστος Γρασιδής

Κορυφαίοι Β΄

Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή

Αλέξανδρος Σταυρίδης

Tutti

Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

Κορυφαίοι Α΄

Βασίλης Ζαρόγκας

Γιώργος Πολίτης

Κορυφαίοι Β΄

Κώστας Βαβάλας

Μαρία Πουλιούδη

Tutti

Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ

Κορυφαίοι Α΄

Τραϊανός Ελευθεριάδης

Κορυφαίοι Β΄

Βασίλης Βραδέλης

Παντελής Φεϊζό

Tutti

Δημήτρης Δεσποτόπουλος

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Κορυφαίοι Α΄

Σπύρος Παπαδόπουλος

Γρηγόρης Νέτσας

Κορυφαίοι Β΄

Γιώργος Λασκαριδής

Tutti

Γιάννης Σισμανίδης

Δημήτρης Κουρατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Κορυφαίοι Α΄

Φιλήμων Στεφανίδης

Αθανάσιος Ντώνης

Κορυφαίοι Β΄

Φώτης Δράκος

Γιώργος Κόκκορας

Tutti

Ευάγγελος Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ

Κορυφαίοι Β΄

Γιώργος Τηνιακούδης

Πάυλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ

Κορυφαίοι Α΄

Δημήτρης Βίττης

Μαργαρίτα Κουρτπαρασιδίου

Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

ΚΡΟΥΣΤΑ

Κορυφαίοι Β΄

Κώστας Χανής

Tutti

Ελευθέριος Αγγουριδάκης

Ντέλια Μιχαηλίδου

ΑΡΠΑ

Κορυφαίοι Α΄

Κατερίνα Γίμα

ΠΙΑΝΟ

Κορυφαίοι Α΄

Μαριλένα Λιακοπούλου

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι μόνιμοι μουσικοί της ΚΟΘ αναφέρονται με σειρά αρχαιότητας

Έφορος ΚΟΘ

Ελένη Μπουλασίκη

Αναπληρωτής Εφόρου ΚΟΘ

Γεώργιος Μανώλας

Βοηθ. Αναπληρωτής Εφόρου ΚΟΘ

Ζόραν Στέπιτς

Φροντιστές ΚΟΘ

Πέτρος Γιάντσας, Γιώργος Νιμπίης

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΚΟΘ

	1η κατ.	2η κατ.	3η κατ.	4η κατ.
Πλατεία Α'	30 €	25 €	20 €	10 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	25 €	20 €	15 €	7 €
Εξώστης	20 €	15 €	10 €	7 €
Μειωμένο* - Ομαδικό				
Πλατεία - Θεωρεία	20 €	15 €	10 €	--- **
Εξώστης	15 €	10 €	7 €	---

* εκπαιδευτικοί, φοιτητές, μαθητές, σπουδαστές ωδείων

** Στην 4η κατηγορία δεν ισχύουν τα μειωμένα εισιτήρια

Οικογενειακό	1η κατ.	2η κατ.	3η κατ.	4η κατ.
Πλατεία Α'	60 €	50 €	40 €	20 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	50 €	40 €	30 €	14 €
Εξώστης	40 €	30 €	20 €	14 €

1η κατηγορία: Συναυλίες: 16/1, 27/2, 29/5

2η κατηγορία: Συναυλίες: 1/1, 6/3, 10/4, 9/7

3η κατηγορία: Συναυλίες: 23/1, 6/2, 14/2, 28/3, 3/4, 8/5, 15/5

4η κατηγορία: Συναυλίες: 13/3, 22/5

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ [-25%]

Όλες οι ζώνες (εκτός πλατείας Α')

Α' ΠΑΚΕΤΟ (Συνολικό) - 16 συναυλίες [1/1, 16/1, 23/1, 6/2, 14/2, 27/2, 6/3, 13/3, 28/3, 3/4, 10/4, 8/5, 15/5, 22/5, 29/5, 9/7]

Πλατεία Α'	265 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	205 €
Εξώστης	155 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	130 €

Β' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες [1/1, 16/1, 3/4, 9/7]

Πλατεία Α'	75 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	60 €
Εξώστης	45 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	35 €

Γ' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες [23/1, 6/2, 6/3, 22/5]

Πλατεία Α'	55 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	45 €
Εξώστης	30 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	25 €

Δ' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες [27/2, 28/3, 15/5, 29/5]

Πλατεία Α'	75 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	60 €
Εξώστης	45 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	35 €

Πληροφορίες για συνδρομές στο τηλέφωνο: **2310 257 919**

Εισιτήρια και συνδρομές προπωλούνται στο **Ταμείο της ΚΟΘ** (Εθν. Αμύνης 2, Μέγαρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών), **Δευτέρα έως Παρασκευή 9:00-15:00**

Την ημέρα της εκάστοτε συναυλίας το ταμείο της ΚΟΘ λειτουργεί **10:00-13:00 (Εταιρία Μακεδονικών Σπουδών)** και **19:00-21:00 (στο χώρο της συναυλίας)**

Τηλέφωνο ταμείου ΚΟΘ: **2310 236 990**

Εισιτήρια προπωλούνται από τα **εκδοτήρια της πλατείας Αριστοτέλους** και από τα καταστήματα **i-stores (www.i-stores.gr)**:

- Γρ. Λαμπράκη 16 (Εύοσμος) • Μπτρ. Καλλίδου 98, (Καλαμαριά)
- Κ. Καραμανλή 153 (Ιωνία, 2310 784 166)
- Μακρυγιάννη 98, (Σταυρούπολη, 2310 655 513)

Τηλ. πληροφοριών και κρατήσεων εισιτηρίων **i-stores: 801 11 15 16 17** (αστική χρέωση)

Ιστοσελίδα: **www.tssο.gr**

Ομαδικό εισιτήριο: Ειδική τιμή εισιτηρίου (ομαδικό) ισχύει για γκρουπ άνω των 20 ατόμων κατόπιν συνεννόησης με το ταμείο της ΚΟΘ

Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα -αν χρειαστεί- να τροποποιήσει το πρόγραμμα. Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα. Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και πάνω.

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

Ε' ΠΑΚΕΤΟ - 4 συναυλίες [14/2, 13/3, 10/4, 8/5]

Πλατεία Α'	55 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	45 €
Εξώστης	30 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	25 €

ΣΤ' ΠΑΚΕΤΟ (Κλασικό) - 4 συναυλίες [16/1, 23/1, 6/3, 3/4]

Πλατεία Α'	70 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	55 €
Εξώστης	40 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	30 €

Ζ' ΠΑΚΕΤΟ (Μοντέρνο) - 4 συναυλίες [6/2, 14/2, 29/5, 9/7]

Πλατεία Α'	70 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	55 €
Εξώστης	40 €
Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή	30 €

Η' ΠΑΚΕΤΟ (Επιλογής)

Δημιουργήστε το δικό σας συνδρομητικό πακέτο με τις μουσικές προτιμήσεις της αρεσκείας σας, σε οποιαδήποτε ζώνη, επιλέγοντας τουλάχιστον 4 συναυλίες, με την έκπτωση του 25% στη τιμή του εισιτηρίου, που ισχύει για όλα τα συνδρομητικά πακέτα.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΘ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μύρων Μιχαηλίδης
e-mail: director@tssso.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Φίλιππος Χατζησίμου
Τηλ. 2310 257920
e-mail: philh@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μίνα Παπακωνσταντίνου
Τηλ. 2310 257940
e-mail: secretary@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Βαγγέλης Γιασημακόπουλος
Τηλ. 2310 257902
e-mail: vangelis@tssso.gr

62

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Μαρία Νιμπή
Τηλ. 2310 257900
e-mail: maria@tssso.gr

Νίκος Κυριακού

Τηλ. 2310 257910
e-mail: info@tssso.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μανώλης Αδάμος
Τηλ. 2310 589159
e-mail: economics@tssso.gr

Έφη Τερζή

Τηλ. 2310 589157
e-mail: accounting@tssso.gr

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μαριέτα Γαϊτάνη
Τηλ. 2310 257929
e-mail: pr-media@tssso.gr

ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Νίκος Κυριακού
Τηλ. 2310 257910
e-mail: info@tssso.gr

Τατιάνα Λεωνιδοπούλου

Τηλ. 2310 257919
e-mail: marketing@tssso.gr

Εξωτερική Συνεργάτιδα

Πηνελόπη Μπαρμπετάκη
Τηλ. 210 7608093
e-mail: pbarbe@otenet.gr

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Θεοδώρα Καραμανίδου
Τηλ. 2310 589156
e-mail: library@tssso.gr

ΤΑΜΙΑΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Έλενα Παράσχου
Τηλ. 2310 236990

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Τηλ. 2310 257925
e-mail: smykoth@gmail.com

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μονή Λαζαριστών,
Κολοκοτρώνη 21, 546 30 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 589156-59
Fax. 2310 604854

ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΟΚΙΜΩΝ ΚΟΘ

(πρώην κινηματοθέατρο Παλλάς)
Λεωφ. Νίκης 73, 546 22 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 257900/902/910
Fax. 2310 252035

Ιστοσελίδα ΚΟΘ: www.tssso.gr

Παρασκευή 6/03/09
Μ.Μ.Θ., 21:00

διευθυντής ορχήστρας: **Βασίλης Χριστόπουλος**
πιάνο: **Γιάννης Βακαρέλης**

- C. Debussy:** Πρελούδιο από το έργο
«Το απόγευμα ενός Φαύνου»
- S. Prokofiev:** Κοντσέρτο για πιάνο και
ορχήστρα αρ. 3 σε ντο μείζονα,
έργο 26
- J. Brahms:** Συμφωνία αρ. 2
σε ρε μείζονα, έργο 73

Τρία αριστουργήματα, με επίκεντρο το δημοφιλέστερο από τα 5 κοντσέρτα για πιάνο του Προκόφιεφ. Η ρυθμική ενέργεια και η αστείρευτη ζωτικότητα που εκπέμπει βρίσκονται σε αντιδιαστολή με τη ρευστότητα και τη ρυθμική ασάφεια του μυθολογικού «Φαύνου». Στη 2η Συμφωνία του Μπραμς βιώνουμε επίσης μια αντίθεση: ανάμεσα στη μελαγχολία των δύο πρώτων μερών και την ευφορία των δύο τελευταίων.

63

Παρασκευή 13/03/09
Μ.Μ.Θ., 21:00

διευθυντής ορχήστρας: **Nikolai Lalov**
όμποε: **Δημήτρης Κίτσος**
κλαρινέτο: **Σπύρος Μουρίκης**
φαγκότο: **Γιώργος Φαρούγγιας**
κόρνο: **Κώστας Σίσκος**

- L. Spohr:** Εισαγωγή από την όπερα *Jessonda*,
έργο 63
150 χρόνια από το θάνατό του
Α' εκτέλεση από την ΚΟΘ
- W. A. Mozart:** Συμφωνία κοντσερτάντε
σε μι ύφεση μείζονα, KV 297b
- J. Haydn:** Συμφωνία αρ. 73 σε ρε μείζονα
{«Το κυνήγι»}

Στην αποψινή συναυλία πρωτοπαρουσιάζεται η εισαγωγή από μια όπερα του Σπορ με εξωτική υπόθεση, ενώ στο υπόλοιπο πρόγραμμα έμφαση δίνεται στο πχόχρωμα των πνευστών (ξύλινων και χάλκινων), με πρωταγωνιστές κορυφαίους Έλληνες μουσικούς.

Αίθουσα Δοκιμών ΚΟΘ, Λεωφ. Νίκης 73, 546 22 Θεσσαλονίκη

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ HELLENIC MINISTRY OF CULTURE
 ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

Δισκογραφικές παραγωγές της ΚΟΘ CD Recording Productions by the TSSO

ΝΕΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Από τον Ιούνιο 2008 κυκλοφορεί επίσημα στη διεθνή αγορά το νέο CD της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τη διεθνούς φήμης δισκογραφική εταιρεία BIS. Η ηχογράφηση αυτή, περιλαμβάνει αποκλειστικά έργα του **Νίκου Σκαλκώτα**, μερικά από τα οποία κυκλοφορούν για πρώτη φορά παγκοσμίως, με τη συμμετοχή διαπρεπών Ελλήνων καλλιτεχνών.

NEW ISSUE

In June 2008 the new CD of the Thessaloniki State Symphony Orchestra was officially released worldwide, in partnership with internationally acclaimed label BIS Records. This recording contains exclusively works by **Nikos Skalkottas**, some of which are **world premiere recordings**, featuring eminent Greek artists.

Οι απεριόριστες δυνατότητες του σαξοφώνου αξιοποιούνται στο έπακρο, σε αυτή την ευρείας γκάμας συλλογή έργων Ελλήνων συνθετών του 20ου αιώνα, σε **πρώτη παγκόσμια ηχογράφηση** με τον διακεκριμένο Έλληνα **σαξοφωνίστα Θεόδωρο Κερκέζο**. Το πρώτο CD της ΚΟΘ με την εταιρεία NAXOS έχει αποσπάσει διθυραμβικές κριτικές και διεθνείς διακρίσεις.

The saxophone's unlimited capabilities are being exploited to the full in this broad collection of works by Greek 20th-century composers, in a **world premiere recording** with distinguished **Greek saxophonist Theodore Kerkezos**. TSSO's first CD with the NAXOS label has received raving reviews and international distinctions.

**ΒΡΑΒΕΙΟ
 SUPERSONIC**
 pizzicato.lu
 02/2007

www.tssso.gr
www.bis.se
www.naxos.com

Το 2009, εορταστικό έτος των 50 χρόνων της ΚΟΘ, θα κυκλοφορήσουν 2 ακόμα CDs της ΚΟΘ σε συνεργασία με διεθνείς δισκογραφικές εταιρείες.

In 2009, 50th year anniversary of TSSO, 2 more CDs will be released in collaboration with international record labels.

50

ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΘ

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

